

310238 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

జన. ౩. } యన్వయము 1921 వ సం. నవంబరు నెల 30 తేది బుధవారము } No. 199.
సంపుటము. ౮ } మర్మతి నామ సంవత్సర మాగ్గ శిర మాస శుద్ధ ప్రథమం. } సంచిక. ౧౯౯

ప్రస్తుతమా మా గోదాములందుఁడు బంధారమునుండి తక్షణమే

నర ఫరా చేయగలము

మాకు

మా ఆఫీసుకు నేరులో

క్రయముడు, తంతికొట్టుడు,

వచ్చి మాతో కలసి

లేక

మాట్లాడుడు

ఔలిపోను చేయుడు,

బాయిలర్లు,

పోర్టులు, ఆవిరిఎంజినులు,

సంపూర్ణమైన ఆవిరి సాధనయంత్రములు, ఆవిరి,

సెంట్రీపూగల్ కంపులు, రోడ్ రోలర్లు, నూనె ట్రాక్టరులు,

క్రశస్త్రమైన ఎంజిన్ బల్బు రైస్ మిషిన్లు, పిండియంత్రములు, డిస్

ఇంజిన్ గేటరులు, బ్లాక్ స్టోను నూనె ఎంజినులు, పుల్లీలు, బెల్టింగులు, స్టమ్మర్

బ్లాకులు, బెల్టింగుకూ నెలు మున్నగునవి

మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

పోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంతివిలాలము ఎంజిను ముద్రాను

లైనుబీచ్,

మార్వల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఎంజి నీరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నయమగును. నులభ నెల 0-10-0 అగాలు

మోహరికేళము

పీచా 1-3 0-12-0

తామరలైలము

కచ్చి 1-3 0-6-0

పండ్లపొడి

కచ్చి 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి మదరాసు.

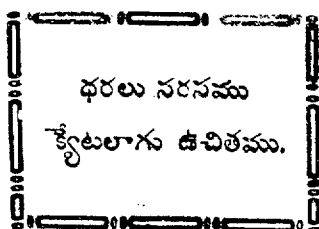
ఒంటిపాళ్ళమలోటా కుపాకి ముద్రసిద్ధముగు కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8088)

నానావిధములగు రివాల్వర్లు. అరులేక విడుదలౌటయొక్కనవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

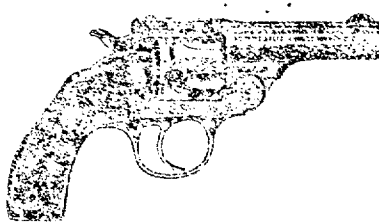

౧౨ సెంటరు.

నాళ్ళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములతో దొరుకును.

చిన్నవి. కేబుల్ గేట్లుగొలిగినవి కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శైలి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, న్యూ యార్క్.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిన కపాలు ఖర్చులు కూడను అపేక్షించక ఇప్పుడే మీజు ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.

త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, అరంకన్గిరీ యానాథాయనూ, 36, బ్రాడ్వే, న్యూయార్క్.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,
Post Box No. 151, Madras.

పా 144 వనపర్తి జిల్లా

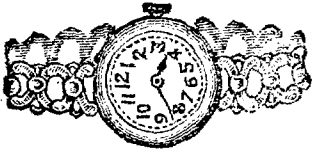
Rolled gold Bracelet Watch

రోల్డ్ గోల్డ్ బంగారు (3262)

బ్రేస్ లెట్ వాచ్

(ఇంగ్లీష్ మోస్తరు చేతిగడియారము)

ఈ గడియారము మంచి దృఢమైన సామానులలోను,

బహు అందమైన చిత్ర పనులచేత తయారుచేసినది. ఈ ముటుట మోస్తరుగల గడియారమువలె కనబడును. సరియగుంటును మాత్ర మంది గడియారము. శ్రీ పురుషుడిని చేతిలో ధరించుటచేత బంగారపు ఆభరణము కట్టి అందముగా వుండును. గడియారము మొదలు చేతిగోలును వరకు అన్నియు రోల్డ్ గోల్డ్ క్యాట్ట బంగారుతో చేయబడినందువల ఆసలు బంగారపు గడియారమువలె వుండును. బంగారు వన్నెకు 2 సంవత్సరముల పూచీ యివ్వగలము. ప్రింగ్ చేతిగోలును అయినంతగల కెడ్డచేయవలెను, చిన్న చేతులకును, ఈ గడియారమును ధరించుకొనియును. అందమైన పట్టుబాట్టులా ప్రతిగడియారము వుంచుచుండును

రోల్డ్ గోల్డ్ గడియారము చేతిలో కట్టుకొను

బ్రాస్ లెట్ గోలునుతో ధర రూ. 10.

లండన్ స్వీస్ వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టు బాక్సు నెం. 328, మాంటూనోడ్, మద్రాస్.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచేందిన పుష్టి నిర్గు సట్టి నాదనమందిరి మాత్రలను విక్రయించుటకు కన్ వాసిర్లు, ఏజెంట్లు కావలెను.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవశి, 27, బీనాబజార్ రోడ్డు మదరాసు.

అమృతము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల సగలును, యితరవస్తువులును, వాపన ఇచ్చివచ్చుకొనివైకముయ్యవలెను

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, బైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడను గలియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచుటకును. తయారుచేసి తినివాటిని అతి కీక్రముగ అర్జున మేరకు తయారుచేసి యివ్వవలెను. ఒకసారి అర్జున యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారివలన మానముకము తెలిసికొనవచ్చును.

అత్యాచారక న్యదేశీవస్తువులు

మంచి ఉక్కు-1 వెంసనము!!

మడతచావులు

మేలయిన బత్తాయిచావులు, గుంగలికత్తులు వగయిరా కట్లరీ

కప్పతాళములు

తీగల వేయబడి అన్ని వైపులలోను యిత్తితోను, యనుముతోను కూడా చేయబడినవి.

మా కర్మాగారమున యింకా యితరవస్తువులు అనేకము తయారగుచున్నవి.

వివరములకు వ్రాసిం ధరలబాటితో పంపబడును. వర్తకులకు సరసమైన కమిషన్ సమబడును.

తెలిగ్రాఫ్ అడ్రెసు: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో, "ఇంద్రప్రస్థ" కట్టపు అండ్ లోక్ మేకర్స్ etc. పెద్దాపురం. పెద్దాపురం, (గోవావరల్లా)

శాసనతరస్కారము [మధ్యారి అన్నపూర్ణయ్యగారు.]

(నిన్నటి రెండువాయి)

రాష్ట్రీయసంఘ సభ్యులీ సందర్భమున బహుభాషాకల తో మెలగవలసి యున్నది. వారు ప్రజాపతినిగలగటచే వారివై విశేష బాధ్యత నిలచియున్నది. సరియైన సాధ్యముగ వారు ప్రజలను గానిపోయినవో ప్రజల యభీప్రములు నెఱవేరి స్వరాజ్యము కరతలాంకర మగును. తప్పకమాత్రమును క్రొత్తకడో వారు దేశమును అభివృద్ధిమునకు గొంపోయివా గగరుదు. వారి సమయమున విశేషకార్యాచార్య శక్తియు, విశేషజ్ఞానమును కార్య నైపుణ్యమును ప్రదర్శించవలసి యున్నది. ప్రజల స్వరాజ్యాన్ని తమ కృత్రికరించువారు ప్రజాప్రతినిధిలకంటె వేటికొకరు లేరు. అంగులన ప్రతిరాష్ట్రీయసంఘ సభ్యులను తన ప్రాంత పరిశీతులను బాగుగా పరికించి ఆయాప్రాంతప్రజలు శాసన తరస్కారమునకు సంసిద్ధులై యుండెడిరో తదో సంపూర్ణముగ గొంపోవలయును. స్వదేశీ యుద్ధయము బయ్యవడముగా కొనసాగి ప్రజలు అహింసాకావ్యస్తానముయొక్క ఆశక్తికరమగు త్రింది, నమోదానకు ఒకవ్యక్తియును గోల్పోవక, విద్యాభ్యుదయన్న ప్రదేశములలోనే శాసనతరస్కారము జయప్రథముగా కొనసాగును. ఉత్సాహముకంటె యెక్కువకు మోచినాకొని మాపవలయును. శాసన తరస్కారమునకు గడంగుటో పెక్కువకు ఆచరణ యోగ్యమైన పద్ధతినిబాడ రాష్ట్రీయ సంఘమువారి ఏర్పాటుపలసి యున్నది. శాసనోల్లంఘనమునకు పన్నుల నియమంతులగుట నిమిదియున్నది ఇది చాల ముఖ్య విషయము. ఈ యంశమునందు విజయము ఒడవినచో ప్రభుత్వము పూర్తిగ ప్తభించును. ఇందు విజయమునుబడయుట చాల కష్టము. ప్రజలు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును ప్రభుత్వముగా పరిశీలించుచు కట్టి కాన్యమునకు బూసెదరు. దీనికి ప్రస్తుతప్రభుత్వము యొడ ప్రజలయందు పరిపూర్ణద్వేషభావము నుంపవలెను. ఈ ప్రభుత్వము ప్రజలయొడ నీ మ బ్యాక్రము బాధ్యత వహించక, ప్రజాకలయములనణచి వేయటకు అనవరతము కృషిచల్పుచున్నది ప్రజలకుం చేరియును. ఈ ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనక్రింద భౌతికయుల ప్రాణమానవములకు హానికలుగుచున్న దనియు తుదకు తమ మత స్వాతంత్ర్యము కూడ మంటు లిసెనియు ప్రజలకు బాగుగా గోరిందినది. ఈ శాసనముల ప్రజలలో నీ ప్రభుత్వ విధానము యెడల సమాధాన భావము నుంచినది. బాధ్యతాయుత పరిపాలనయొకటే వారు విశ్వప్రయత్నముల చేయుచున్నారు. కాన ప్రతివైపుకు సమయము వచ్చినప్పుడు ఈ ప్రభుత్వమునకు పన్నుల నియమంతులకు సంసిద్ధులై బూసి, స్వరాజ్యస్థాపనకొరకు తన ప్రాణమునైనను అర్పించుటకు సిద్ధపడవలెను అనియును లేదు. ఈ కార్య సాధనకొరకు ప్రజలు విశేష దైర్యసాహసములను చూపవలెను. ప్రభుత్వమువారి నేకపక్షపాదములపన్నెదరు. ప్రజలను, నాయకులను కార్యాగ్రహమునకుం బంపుదు. ఆస్తినిచ్చుచే, వేలములు చేయుదురు. ఇంకను అనేక విధముల ప్రజలను బాధచెల్పెదరు. అప్పుడు ప్రజలయందు క్రోధాగ్ని రగులవడదు. వారు వైశ్యమునునీడరాదు. వైశ్యమును గడంగరాదు. అమిత్యుగ్రహమునుగోల్పోవరాదు. తన ప్రాణములనైనను దేశసౌకృత్యములకు సంసిద్ధులై యుండవలెను. భారతవర్షమున శాసనతరస్కారముపూర్ణముగ నలంబించుట కన్ని తాలూకాబసిద్ధమునున్నచో తెలిసికొనుట యావశ్యకము. మామూలుగా బాధ్యతీతాలూకాయందు శాసనతరస్కారము ప్రారంభించవలసి మహమ్మదునుడివియుండెను. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమువారు 4 తాలూకాలను ప్రత్యేకించి, వారిపరిశీతులు తెలిసికొనుటకుండునంతసంఘముల నియమించిరి. ఏతాలూకాయైన సంసిద్ధముగా నుండెనో వర్తకు శాసనతరస్కారము ప్రారంభించవలెనని తెలియుచున్నది. గొండకపడినచో బాధము లేదు. బాగునాకతతో బాగునాకతస్కారమును అనులులో పెట్టవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయశాస్త్రి నిర్వాహక సంఘమువారి విషయమై బాధగా నెఱచిందివలసియున్నది.

సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమున దు రెనకు సంబంధించిన యంశములన్నిటిని పూర్తిగాయోచనలో తెచ్చి ముందవలెను. అనగా బిటిషుకోర్టులలో న్యాయవాదిగా పనిచేయుచున్న యొకవ్యక్తి శాసనతరస్కారము చేయుటకు వీలులేదు. అట్లే ప్రభుత్వసంబంధమున్న పాతకాలలను విడనివిద్యార్థి కూడ శాసనతరస్కారమున కర్హుడు కాదు. విదేశకన్యములను పూర్తిగ బహిష్కరింపనివాడు కూడ దానినాడరించుటకు వీలులేదు. ఈవిషయము చాలవక్త్యాగమున్నది. న్యాయవాదవృత్తిని శాసనతరస్కారమునకును గంబంధమేమియుని కొందఱు ప్రస్తావించుచున్ను. కాని న్యాయవాది వృత్తి విస్తరించని యొకవ్యక్తి అసహాయ్యమునందు సంపూర్ణ సామూహాని కలిగియున్నను కాన్రను దృఢపథమున అసహాయవాది కానేరడు. అందువలన వట్టివారు ఆశ్శీల్లంఘనము చేయుటకు క్యాగసుబాధ్యత వహించ బనిలేదు. ఇట్టియు, శాసనతరస్కారమునకు ప్రేరేపకీయాలాధాము. అసహాయ్యమును అత్యుత్తమి కలుగజేయును. న్యాయవాదివృత్తిని విస్తరించని వారును, ప్రభుత్వపాతకాలలను త్యజింపవలయును, విదేశకన్యమును బహిష్కరింపనివారును, దేశభ్యుదయమునకు అడ్డము దగుల్చుచున్నారు. న్యాయవాదులు, విద్యార్థులు, విదేశకన్యముల ధరించువారు, ఈ ప్రభుత్వము నింకను ఈ దేశముననిలబట్టుటకు కారణభూతులగుచున్నారు. ప్రజలను బాధించుచున్న ప్రభుత్వము సామప్రభుత్వము. ఆస్తి ప్రభుత్వమును నిలబెట్టుటకు సహాయులగుచున్న వారు కూడ సామము చేయుచున్నానియే సమర్థులయ్యును. అట్టి వారికి చిత్తశుద్ధిలేదు. అందుచే వారికి ఆశ్శీల్ల క్రితము. ఆశ్శీల్ల క్రితేవారు శాసన తరస్కారమునకు గడంగుట ఆసంభవము. ఒక వంక ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయుదు. గతీముక వంక దానిని ధిక్కరింపవలెనుటలో యగ్గములేదు. శాసనోల్లంఘనము చేయవలెనని వ్యక్తికి చాటుమునై నూలు చదుటల తెలిసియుండవలెనని మతీముకనియమముగలదు. అధిలభిగత క్యాగసుంఘమునందు కొందఱు ప్రముఖులు ఈ నియమము చాల కఠినముగానున్నదనిచెప్పి తీవ్రవాదములు సల్పిరి కాని యిదియే చాల ముఖ్యనియమమని యెల్లరు గ్రహింపవలయును. ఈనియమమును ఆక్షేపించువారు సహాయనిరాకరణ తత్వమును బాగుగ గ్రహింపలేదని నా యభిప్రాయము. నూలు చదుటల తెలియనివాడు అసహాయవాది కానేరడు. అనుభవము నూలుచదుటలకు వీలులేకపోవచ్చును. కాని అశ్రమ నెర్పకొనక పోవుట కష్టతప్పిదము. స్వదేశీ గుడ్డయము స్వరాజ్యమునకు రావలెను. దేశములో నెంతయో నూలు తయారుకావలసియున్నది. విదేశకన్య బహిష్కారమును పూర్తిచేసి స్వదేశీ యుద్ధయమును జయప్రథముగా కొనసాగించుటకు ప్రతిసలూని యుంటిమి. ఆ ప్రతిసల నెఱవేర్చిన కాని మందుకు బోరాదు ఒకవేళ పోయినను దానికేమియు భంగము వాటిల్లకుండ జేయవలయును. ఎన్నడు విదేశకన్యబహిష్కారము నందును, స్వదేశీ వస్త్రధారణగుండును మనము సంపూర్ణవిజయమును పొందుదుమో ఆక్షేపముననే మనయం దొక నూతనశక్తి ప్రవేశించును. మన మామమున కాపాడుకొనుటకు పరులనై నాధారపడియుండు అనవరము ఎప్పుడు కష్టిపోవునో, అప్పుడే మనయాత్మగౌరవమును మనమునిలబెట్టుకొనిన వాగమగుదుము. స్వశక్తి వైవాధార పడియుండుట నెర్పకొనుట తోడనే స్వరాజ్యము కరతలాంకరమగును. ఈనియమమునలోగించుటయనస్వదేశీ యుద్ధయమును మూలకేంద్రన మొనరించుట యని యగ్గము. స్వదేశీయుద్ధయమే అన్నిటికంటె చాల ముఖ్యమైనదనియు ప్రతిపురుషుడును, శ్రీయును రాటుమును త్రిపునలయననియు ఉపన్యాస వేదికలపై గంభీరావక్యములవలకును తానేరాలము నైవాలవడకుట నెర్పియుండవలెను కనుచూయును. హిందూమహమ్మదీయ సమ్మిశ్రణమునందు అన్ని బాతులు, వర్ణములవారి సంయోగమునందును వ్యవస్థాపనముకలిగియుండవలెను, హిందువులచేత అస్పృశ్యతాగణాచారమును చూపుమాపవలెను. 'సంఘీభావలము' అను లోకోక్తి నిజముకదా! ఇన్ని సంవత్సరముల నుండియు, 'నిడవేసి పాలించరా' యనురాజనీతి ననుసరించియు ప్రభుత్వము వారు ప్రజలయారేయములను భంగపుచ్చుచున్నారు. ఒకపక్షము వారి వతీయొకపక్షమునై లేవనెత్తుట, వైరము లున్నచోట నది నెంచి హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధములు కల్పించుట మున్నగు పద్ధతులపై ప్రజలనుపాలించి తమ రాజ్యమును గట్టిపునాదులపై నిర్మించుకొని యున్నారు. చివరకాలము హిందువులకును మహమ్మదీయులకును వైరములు ప్రబలెను. గుడకు దేశనాయకుల ప్రయత్నముల వలన నీరెండు బాతులవారికిని దృఢమైత్రువదిరి ఇరుపక్షములవారును ఏకాక యబులయి స్వరాజ్యసంపాదన కొరకు పాటుపడుచున్నారు. విస్తృతబాతీయవాదులనుండి మితవాదులను చీలదీసివారికికొన్ని గౌరవోద్యోగములు, బిరుదులనుంత్రివడవులు ఇచ్చి తమపక్షమున కేర్పుకొనిరి. మితవాదుల పలుకుబడి స్పష్టగిల్లినతోడనే, నాక బ్రాహ్మణేశ్వర పక్షమును లేవనెత్తి బ్రాహ్మణులపై వాడినెడలకుట వానినిపురికొల్పిరి. గాంధీమహాత్ముని అసహాయ్యతత్వమును ప్రజల హృదయనీరులప్రవేశించి వారిని పాపములగజేసి వ్యవైషమ్యములను మంటగలిపి యేకదీక్షాబద్ధులగ జేసి స్వరాజ్య ప్రతిస్థాపనకై కృషిచల్పునట్లు చేసియున్నది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు పంచములను మనలనుండి విడదీయుటకు భగిరథ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. అందులకు అస్పృశ్యతాదోషమును

నిర్మాణముచేయుట అత్యంతవశ్యకము. తోడిమానవులను ముట్టరాదనటకంటె మేముమైనకార్య ముండబాలదు. దేవుని పుత్రులను పీనముగాచూచి వారిని పీడించుట హిందూసంఘము నకు గొప్పకళంకమని నమ్మవలెను. వివేకానందస్వామి, జగద్గురు శంకరాచార్యులు, శ్రద్ధానందస్వామి, లోకమాన్యతిలక్, మహాత్మాగాంధీ మున్నగు మహాపురుషులు అస్పృశ్యత్వము ఖండించిరి. మనజాతిలో 5 వ వంతు ప్రజలయెడ నిట్టికాత్తియమును వహించి వారిని హింసించుట మహాపాపమని యెల్లరు గుర్తింపవలయును. 6 కోట్లప్రజల నిట్లు స్వతంత్రహింసనుగ చేసి, వారిని బానిసలు కంటె అన్యాయముగ జూచుచు మనము స్వరాజ్యమును వాంఛించుటలో నర్హములేదు. కావున ప్రతిహిందువును తన నిత్యాచరణముందు అస్పృశ్యతాదోషమును యాపుమనగాని స్వరాజ్యమును కర్తృడుకాబాలడు. అందుచే కాసుల్లంఘనకు గడంగుటకుముందుగా ప్రతివ్యక్తియు తాను కాల్గెనువారు నిరూపించిన నియమములను లోబడియుండెనే లేదో యొకమారు ఆల్ఫ్రెడ్ మేక్షు గానించుకొనవలసియున్నది. పశ్చిమోద్యమములై నిర్మలమనస్సుతో కానరానిస్థానమునకు గడంగుచో జాత్యభివృద్ధికి తోడ్పడిన వాడగును. తన సంకుచితాభిప్రాయములను పీడిక స్థూలదృష్టితో ఆజ్ఞాతస్వరూపము చేసినచో మాతృశృంగములను ప్రేమించుటకుమాటుగ వానిని మఠితబలపఱచి భారతజాతి కంటకు ఘోరరూపకృతి చేసినవాడగును. ఈ విషయమును ప్రతి భారతీయుడును బాగుగా గమనించి సంపూర్ణ బాధ్యతాయుక్తుడై పరిశ్రమచేయుడై, విశాలదృష్టితోనే కానరానిస్థానమునకు గడంగుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

సంఘములు కానరానిస్థానము నవలంబించు విషయమునకూడ కొన్ని నిబంధనలు కలవు. ఒకజిల్లానుగాని తాలూకానుగాని యొకయంకముగా గమనింపవలయును. ఆజిల్లా లేక తాలూకాయందు దృష్టికానుభూతులు స్వదేశీవస్త్రధారణము చేసియుండవలెను. అందు ముఖ్యముగా ఆజిల్లా లేక తాలూకాప్రజలు, అచ్చటవడిన నూలుతో నచ్చటనే నేయబడిన వస్త్రములను ధరించి యుండవలెను. ఈ నియమము చాలకఠినముగా నున్నదని పలువు రాజేషించియున్నారు. ఈ నియమము చాలకఠినముగా నున్నమాట వాస్తవమే. కాని యిట్టి కఠిన నియమముండినగాని స్వరాజ్యముచేకూడదు దుష్టభము. ఒకజిల్లా లేక తాలూకాప్రజలు తమకుకులయు తండ్రియు బట్టయు స్వతంత్రమననే సంపాదించుకొనినగాని తమ స్వరాజ్యాన్నితమ ప్రకటించుకొనజాలరు. పరులపై నాధారపడియున్నప్రజలు స్వరాజ్యమున కెన్నటికిని అర్హులుకాబాలరు. అందువలన నీ నియమ మత్యంతసరము. ఈనియమము ననుసరించి ప్రతితాలూకాప్రజలను తామే తమబట్టలను తయారుచేసికొనినచో విదేశవస్త్ర బహిష్కార మనిమిషము ననే పూర్తియగును. ఆనిమిషముననే స్వరాజ్యమునిర్మించి ప్రజల యాశయముల పరిపాలనను, ఈనియమము స్వతంత్ర సాధారపడియుండుట యనుగుణపాతమును ప్రజలకునేర్పి వారి యాత్మ గౌరవమును సంరక్షించును. కొన్నికొన్ని ప్రదేశములలో తగు ప్రతి లేకపోవుటకల్గుగాని మనవ్యవస్థాపకములకు శక్త్యము కాని యేకారణములేకగాని వై నియమము ననుసరించుటకు పీలులేక పోవచ్చును. అట్టి సందర్భమున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములు కార్యాచరణ సంఘమువారికి విన్నపముపి ఆనియమమును తొలగించుకొనవచ్చును.

కానరానిస్థానమున కిక యొక నియమము మాత్రమే యున్నది. కానరానిస్థానమునకు గడంగు యొకవ్యక్తి తాను కార్యాచరణమునకు బోవునపుడు కాంగ్రెసు ప్రవక్తము ననే టింపగూడదనియు, పీటలుచేయుట, గూలువనకుట, బట్టలు నేయుట మున్నగుచూరముల పోషణ చేసికొన వలయునని యు తీర్మానించిరి. కాంగ్రెసు ఉద్యమముకొరకు కార్యాచరణమున కేగువారికి కాంగ్రెసు ప్రవక్తమునుండి సహాయముచేయక పోవుట భాగ్యముకాదని ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులు తమ ప్రభావవ్యాసమున నూచించిరి. అనుటనిజమే. కాని కాంగ్రెసు యంతరంగి అసహాయవాదులను గోషించుటకు పూనుకొన గలదు? స్వరాజ్యనిధిని రాటుములప్రచారము, జగదీయవిద్య, చిత్తశాంతిచేయు మున్నగు కార్యములకొరకు వెచ్చించుచున్నాడు. ఇతరులకే అనేకమంది ప్రచారకులను గోషించుచున్నాడు. ఇతరుల దృష్టికల్పమునందే మున్ను? అందుచే నా బాధ్యత ప్రత్యేకవ్యక్తులే వహించవలసియున్నది. ప్రత్యేక వ్యక్తి యే యువకుని వైద్యము, త్యాగము, స్వతంత్రత క్రమాదు పుటలును సామణ్యమును చేసికొనవలెను. ఇట్లు కడుమృత్యుమో నియములతో అభిలషారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి కానరానిస్థాన తీర్మానము భావగర్భితమై, రాజకీయ వైపుజ్యముతో నొప్పుచున్నది. అరకునైసహో నియమములను ప్రత్యేకప్రదేశముల తొలగించుటకు కార్యాచరణసంఘమువారి కధికారము గలదు. వారు తమ బాధ్యతను సరిగా నిర్వహింపబాలవని యెవడు చెప్పగలడు. ఆసంఘసభ్యులెల్లరు గొప్పదేశభక్తులు, విశేష అనుభవజ్ఞులు, తమ స్వస్వమును దేశమాత కర్పించిన మహాపురుషులు, గాంధీమహాత్ముడు ఆపరాధమూర్తియని లోకమంతయు ఘోషించుచున్నది. లాలాబజవతిరాయి జగద్విఖ్యాతీగాంచిన ముప్రసిద్ధ జాతీయనాయకుడు. దాసు, నెహ్రూ, వెంకటప్పయ్య మున్నగు మహానీయుల దేశభక్తి నెవరు శంకింపగలరు?

కానరానిస్థానమునకు అనుకూల పరిస్థితు లేన్నదని మురియుచు గాంధీమహాత్ముడు నూరకుజిల్లాలోని బార్దోలీ

తాలూకాయందు కానరానిస్థానము ప్రారంభింపబోవుచుండగా, బొంబాయిగవర్నరు, అల్లరులు జరుగుట కడుంగడుగోచనీయము. ప్రజలు ఆహింసాశ్రయమునబడి దౌర్జన్యమునకు గడంగి ఆసహాయాద్యమమునకు గొప్పకళంకమును దెచ్చివెట్టిరి. గాంధీమహాత్ముని మనస్సు చాల నొచ్చియుండెను. ప్రజల దౌర్జన్యము వల్ల గాంధీమహాత్ముడు ఉపవసించవలసివచ్చెను. ప్రస్తుతము కాంతము నెలకొల్పబడినది. అన్నితెగల నాయకులను సమావేశమయి అల్లరులను అణచివేసి కాంతిని నెలకొల్పిరి. గాంధీమహాత్ముడు దౌర్జన్యమును తీవ్రముగా ఖండించెను. బొంబాయి అల్లరులు దేశమునంతకు గుణపాఠముగా నుండుగాక! అల్లరులు జరిగినచో మహాత్మునికి మనోవ్యధ కలుగును. మన యహింసా శ్రమమునకు భంగముకలుగును. అందువల్ల ప్రజలందరి గుణపాఠమును గ్రహించి, దేశమంతటను కాంతియులే వాతావరణము నెలకొల్పి గాంధీమహాత్మునికి బాగోలీతాలూకాయందు కానరానిస్థానాద్యమమును ప్రారంభించి స్వరాజ్యమును ప్రకటించుట కవకాశమునిచ్చుచుగాక! బార్దోలీ తాలూకాయందు కానరానిస్థానము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుచుండ నితరప్రదేశములందు ప్రజలు కాంతిచిత్తులై, ఎంతయగ్రహకారణములు కలిగినను దౌర్జన్యమునకు పాల్పడక, స్వదేశీయద్యమమును విస్తరింపజేయుచు చిరకాలములో స్వరాజ్యలక్ష్యని చేపట్టి ధన్యులయ్యెదరు గాక!

భారత ఆర్థిక విచారణసంఘము

కరాచీ, నవంబరు 28:—భారత ఆర్థికవిచారణ సంఘ సభ్యులు “మొరేలియా” అనునామతో గతశనివారము నాడు కరాచీ చేరి. స్వామ్రాజ్యపు సభ్యులను సుంకములు, తేకుండ కొనుట, విదేశపు సామానులకు సుంకములను విధించుటమున్నగు విషయములనుగురించి వీరు విచారించి శిఫారసులను జేయుచుండవలయును.

అధ్యక్షుడు గౌ. సర్ ఇ. బహింగరహింతుల్లా, కె.టి.సి.వి.ఇ. సహాయాధ్యక్షుడు ప్రొ. ఫెసరు కె.యం. కేన్సు ఎం.ఎ.సి.టి. సభ్యులు:—టి. వి. శేషగిరి ఆయ్యగారు, యం. యల్. ఎ. (మదరాసు), గ. శేషామయదాసువీర్ల యం. యల్. సి. (కలకత్తా), ప్రొ. ఫెసరుకాయజీ టి. ఎ. ఎల్. ఎల్. టి. (కలకత్తా), గౌ. సర్ మెన్టీ వాదాభాయి సి. వి. ఇ. (నాగపూరు), జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు ఎల్. ఎల్. ఎ. (బొంబాయి), గౌ. సర్ ఎదారు వాల్టర్డ్. కె.టి.సి.వి.ఇ. (రంగూన్), ఆర్. ఎ. మాంటుగారు సి. యన్. వి. వి. సి. యన్. (సిమ్లా), సరోత్తం మొర్రాజీ (బొంబాయి), సి. డబ్ల్యు. రోడ్సు (కలకత్తా) సర్ మాంటెగూర్ డి. పి. వెబ్బు సి. వి. ఇ. సి. టి. ఇ (కరాచీ).

కార్యదర్శి:—హెచ్. టి. హేగుగారు వి. సి. యన్. సహాయకార్యదర్శి:—ఇ. రాజగోపాలగారు.

ప్రొ. ఫెసరుకేన్సు, రోడ్సుగారుతప్ప మిగిలినసభ్యులందరు కరాచీచేరినారు. ఈదినము ఉదయము 11 గంటలకు కమిషన్ వారు తమ విచారణను బహిరంగముగ కలెక్టరు కచ్చేరిలో ప్రారంభించెదరు. ఐరోపియన్, భారతదేశక సంఘములవారు మొట్టమొదట విచారించబడుదురు. మంగళవారము నాడు కరాచీధాన్యపు దిగుమతి వర్తకసంఘమువారు విచారింపబడుదురు. ఇతరు లనేకులు సాక్ష్యమిచ్చురు.

కార్యకర్తలము.

విచారణసంఘమునా రిట్లు సంచారముచేయ నుద్దేశించుచున్నారు.

కరాచీ నవంబరు 28, బాహకోరు డిసెంబరు 2, ఢిల్లీ డిసెంబరు 10, కాన్పూరు డిసెంబరు 16, కలకత్తా జనవరి 5, రంగూన్ జనవరి 23, మదరాసు జనవరి 30, బొంబాయి ఫిబ్రవరి 20, ఢిల్లీ మార్చి 3, సిమ్లా ఏప్రిల్ 10, ముంబయి. మేలోగాని, జూలైలోగాని విచారణసంఘమువారి విశేషిక ప్రకటించబడును.

యానబార్లత చేనేతవస్త్రముల ప్రదర్శనము

పాట్నా, నవంబరు 28:—పాట్నా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి నేటిదినము యానబార్లత చేనేతవస్త్రముల ప్రదర్శనమును తెజుచెను. పంజాబు మంత్రి గౌ. లాలా హరి కిషన్ లాల్ గారు, సంయుక్త రాష్ట్రముల మంత్రియగు గౌ. చింతామణి గారును ప్రదర్శనమును బూడవచ్చిరి. సిన్హాపురపుగారు రానందుకు చింతించు గౌ. భక్త్యర్థిను గారుపర్యవేసించిరి. సిన్హాపురపుగారు ఈ పరదర్శనమును వెట్టవలయునని ఉద్దేశించుచుండిరి. పరధానన్యాయమూర్తి చేనేతవస్త్రముల పరిశోధననుగురించి కొంతయువృత్తించెను. చేనేతపరిశోధన భారతదేశీయులకు, కావలసినబట్టల పాతకభాగమున కెక్కువ బట్టలను తయారు చేయుచున్నది. 1900 నుండి ఈ పరిశోధన దినదినాభివృద్ధి చెందుచున్నది.

ఒక నారీమణి పాట్నా హైకోర్టు న్యాయవాదిగా నుండగోరుట

పాట్నా, నవంబరు 28:—కుంభంగ సేక్ బాలబాబి టి. ఎ. టి. యల్. అనుకన్యక న్యాయవాదిగా నుండుటకు సెలవియ్యవలయునని దరఖాస్తును బంపుకొనెను. వీలుగాదని హైకోర్టు వారు దరఖాస్తును నిరాకరించిరి. కలకత్తా హైకోర్టులో రజీవాగుజా అనుకన్యక దరఖాస్తును నిరాకరించుటకు గనబడిన కారణములను పాట్నా హైకోర్టువారు ఒప్పుకొన్నారు.

భారత సేనాధికారి రాలిక్ సేక్ ప్రభువుగారు గత ఆదివారము మధ్యాహ్నము కలకత్తా వైపు పర్యటనము చేయుటకు బయలుదేరి వెళ్లెను.

JUST ARRIVED.

Leo Tolstoy :-

Relations of the Sexes ... 1-0-0

My youth ... 2-0-0

Social evils and their Remedy 2-0-0

SECRET POWER by Marie Corelli 4-8-0

INTERNATIONAL POLITICS by C. D. Burns 6 0-0

LOVES COMING OF AGE by Edward Carpenter 2 0 0

ARKA PUBLISHING HOUSE

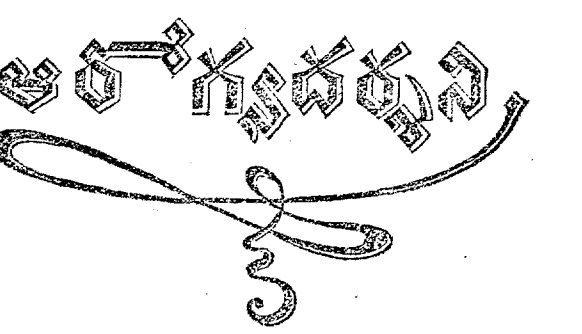
Mint Post, G. T. MADRAS.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాల

ఈ ఆశూర్య గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగదృష్టి నాస్తలానునను, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మంగళకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లకేక తమ నూలు పచ్చిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట, శరీరములని లలకాయలేత మాటలాడించుట, భూమిపై నజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రజంతు ఆశేకము అన్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అర్థిద్యురహుగా మేటికో ఐదుగల రవి గ్యారంటి యచ్చుచున్నాడు. దీనికల రూ 4-0-0 అ. (2113-688) టి. ఆర్. జవార్ల సం. నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

సద్దమై యున్నది. ఆరవ తెనుగులో వ్రాసి చిన్న అచ్చులో ముద్రించిన చౌకప్రతులను జూచి మోసపోకుడు. ఇయ్యది సంపూర్ణాంశికరణము. వలయుచో త్వరపడుడు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ప్రతీయంబు నుండదగిన గ్రంథము. ప్రకృతిచిత్రానుశుమువారిచే సమైక్య ప్రకటన కరనియ్య గ్రంథముగ నిలచుమీరక బడినది. ఇందు నికావధికితన బోధింపబడియున్నది. వైద్యులకర్తలెదు. ఔషధము లగర్భములేను. ప్రకృతిసూత్రముల నధ్వనించుట మూలముననే వ్యాధుల రాకుండ జీవితాన వచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టించినను బహుముఖముగ జీవిత జేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యొకభవము. గుణరాత్రీ హిందీ భాషలయందీ గ్రంథము చేలకులేలు కర్మపడియుండెను. చక్కని ఆంధ్రీకరణము. పెద్దఅచ్చు. పరిశుభ్రముద్రణము. ప్రతి 1-కి వెల రూ. 0-12-0, వి. టి. గా రూ. 1-2-0. 12 ప్రతులు: రూ. 8-0-0. సేతు బ్రదర్సు, మచిలీపట్నము లేక, పోస్టు బాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

అసహాయము

బొంబాయి రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సభ్యులు.
బొంబాయి అల్లరులు.

బొంబాయి రాష్ట్రమునందు బొంబాయి నగరము వారు సమావేశమై. బొంబాయిలో జరిగిన ప్రాణహానికరము అగు అల్లరులకు గాఢసంతాపమును వెల్లడించుచు బంధు వియోగమును విర్ర నష్టమును తలపించినవారికి సానుభూతిని కుటూహలము నందజేయుచున్నాము. అదివరకు జరిగిన వార తాళములందును అలసదలను పట్టుకొని నపుడును గూడ ఎట్టి దౌర్జన్యమును జరుగవలదునని ఆకాంక్షిని జూచి యీసంఘము వారు హెచ్చరించుచున్నది 17 వ తేదీన ఎట్టి అల్లరులను జరుగ వలదని ఏర్పాటుల చేయవలసియు చేయకపోవుటవలన అదృష్ట న్యమునకు తమకుల వైదిక బాధ్యతనుండి తప్పించుకొనబారు. కాంగ్రెసు సభ్యులు కాంగ్రెసు విధానము నామోదించు వారును యితరులను తమపక్షమునకే మరలించుటకు లవమాత్ర మగు నిష్పంధమును చూపింపగూడ నని దౌర్జన్యరాహిత్య కేవల ఫోల్లంకునమే యగును. అట్టిదో నిష్పంధమును పశుబలమును వినియోగించి దౌర్జన్య మొనరించినవారు దౌర్జన్య విరహిత అసహాయాద్యుల ప్రధానసత్యమునే పుల్లంఘించి తేజహితమునకు పట్టుమును కలిగించిరి. బొంబాయినగరమున స్థిర పడినైతే కాత్మకముగ నివాస మేర్పరచుకొనిన విదేశీయులు యితరులు ఎట్టి రాజకీయాభిప్రాయములను కలిగియున్నను అన్ని జారుల పక్షములకాంతోను మైత్రిని కలిగియుండుట కిసం ఘమువారు దృఢసంకల్ప మొనరించిరి గాన అన్ని అనుబంధ కాంగ్రెసుసంఘములను యితర సంఘములను వివిధ జాతి వర్ణపక్షములం దిట్టిమైత్రిని నెలకొల్పుటకు గట్టిపయత్న మొన రించవలెను. హిందూమహమ్మదీయ మతములవారధిక సంఖ్యాకు లగుటచే రాజకీయాభిప్రాయములతో నిమిత్తము లేకుండ అన్ని చిన్న సంఘములకును పరస్పరమైత్రిని కొల్పుటకు వారికి ప్రత్యేక బాధ్యత కలదు. అల్లరులవలన కలిగిన భవప్రాణాంతమునకే సంఘమువారు విచారించుచు ప్రభుత్వసహాయమును కోరకుండ మరల కాంక్షిని నెలకొల్పి గరిగినందులకు హిందూమహమ్మదీయ, పార్సీ, క్రైస్తవనాయకులను ప్రశంసించుచున్నాడు. వివిధజాతుల వారు కొట్టుకొనతలసి వారిని విడిపించుటకు పితరీనియక చొర బడినట్టియు ఆప్రత్యక్షమున గాయములకు పాలైనట్టియు మృతు లైనట్టియు వలంటికుల స్వాధీనత్వాగము నీసంఘమువారు ప్రశం సించుచున్నారను తీర్మానము లామోదించబడినది.

సి. ఎ. ఫె. ఆంధ్రమానుగారు

మీరు తూర్పుఆఫ్రికా ఉగాండాలో సంచారము చేసి హిందూతేజమునకు వచ్చిరి. ప్రస్తుతము ఢిల్లీలో నున్నాడు.

చళారామండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి

విశేష ప్రసాద జోగుగారు కుటూహల చెప్పినందునకు యిక్కుముందు కాజీయములలో కల్పించుకొననని పూచీకత్తు నిచ్చినందునకు అతనిని వదలివేసిరి.

లక్ష్మీమండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి

పండిత హరకర్ణవాధమిశిగారికి 3 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

అజ్మీరులో హరతాళము.

యవరాజుగారి రాక సందర్భమున అజ్మీరులో హర తాళమును జరుపుటకు 27-28 తేదీలను వంటిరులు చేసిక తేయత్నముల కలన 29 వ తేదీన దుకాణములు మూయబడినవి.

అనంతపురము కేసు.

రామిరెడ్డిగారికి కేసునీస పిమ్మట 28 వ తేదీ సాయం కాలము వేరవార్యుని, లక్ష్మీపతి, కొండప్ప, నారాయణ స్వామి, గణపతి, కాసిం సాహెబు గార్లు 148, 185 ప్రకారము నోటీసుల నిచ్చిరి. 28 వ తేదీన తాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారులో విచారణ జరిగినది. నారాయణ స్వామిగారి పక్షమున మాత్రము వ్యాయవాది సభాపతిరావు గారు వాదించిరి. తక్కినవారు వాదించనేలేదు. సబుమేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యము మొదటజరిగినది. కానుపరీక్ష సాయంకాలము 6 గంటలవరకు పట్టినది. అతనియందొగ్గు సంబంధ మైన పలు విషయములు వెల్లడిమైనవి. ఈ యందొగ్గి వెనుకటి లోపములనుగూడ దీయుటకును పై అధికారుల మెప్పును బడయుటకును ఆక్రమముగ కఠినచర్యలకు బూసెనని స్థిరపరుచుటకు వ్యాయవాది ప్రయత్నించెను. పిమ్మట సబు మేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యమిచ్చెను. మేజిస్ట్రేటుపై అధికారులయత్నము

ప్రకారమే వదలుకొనగోరుదు నాటావ ముద్దాయి విషయమున దురభిప్రాయమును కలిగియున్నట్లు కనబడుచుండుటచే యీ కేసును మరలొక మేజిస్ట్రేటుగారుకు మార్చవలెనని వ్యాయవాది పిటిషను పెట్టినందున కేసువాయిదావేయవలెనని అతడు కోరగా దిశంబరునెల 1 వ తేదీకి వాయిదా వేసిరి. ఇంకను కఠినచర్యలు జరుగునట్లున్నది.

మల్లపాలెము కేసు

కృష్ణాజిల్లా నర్సాపురముతాలూకా మల్లపాలెము రైతు లపై నీటితారవిషయమున తేలదినకేసులో మొదటిముద్దాయి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షునకు రెండునెలలు కఠినశిక్ష యను తర్కి న వా రి కి జూ ర్మ నా లు ను వే య బడినది. 15 ఏండ్ల బాలుడు జూర్మనా పెల్లించినగా 45 కోజులు కఠినశిక్ష విధించిరి. వారినిద్దరిని పూరేగింపులో కాజ మంత్రి జయలుకు తీసికొనివెళ్లిరి. ముద్దాయి అభిభావముతో వెళ్లిరి. దౌర్జన్యవిరహిత నగు అసహాయాద్యులమును దీక్షతో సాగింపవలెనని అభ్యుక్తుడు హెచ్చరించిరి. ఇల్లికువచ్చున కాళి వా రీ కేసును తెచ్చుట ఆక్రమమున మేజిస్ట్రేటు వెలిపి మహాయాలు వాదించుటగా కేసు విధింపవలసి వచ్చినందులకు విచారము తెలిపెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కిలాఫతుసభ నిలచిపోవుట

అభ్యుక్తుడుగా నియోజించబడిన మోలానా ఆబ్దుల్ కలం ఆజుగారు రాజాలముని తంకివార్ల సంవికందున దిశంబరు 4 వ తేదీన సభ కాకినాడలో జరుగదు. ఎవరు జరుగునో ముందు తెలుపబడును. రాదలచినవారు బయలుదేరవచ్చి కాకినాడ కిలాఫతుసంఘ కార్యదర్శి తెలిపెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ

దిశంబరు 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వైజ వాడ కాంగ్రెసు కార్యాలయమున సీసభ జరుగును. చాల ముఖ్య విషయములు చర్చింపబడును. ముఖ్యవిషయము ఆక్ష్లోల్లంకనము ఈసంవత్సరమున కిదియే కడపటిసభ కావచ్చును. సభ్యులందరును కుఖ్యులుగా రాగోరెదము. నవంబరులో చేరిన కాంగ్రెసుప్రతినిధు లదరభాష్యులకు అన్ని కుండలముల వారును వెంటనే పంపవలెను. అసహాయాద్యులభివృద్ధి కఠినశిక్షలనుగూర్చిన వివరము అను అన్ని మండలములవారును దిశంబరు 6 వ తేదీగోగా పంపవలెను. వాదనిట్టి రాష్ట్రీయ నిజీదికమున సిద్ధపడి కాంగ్రెసు మహా సభలో నొసంగవలెను.

యవరాజుగారికి పాశ్చాత్యులస్వాగతము

అలహాబాదులో స్థిరపడిన పాశ్చాత్యులు సంఘకార్యదర్శి యవరాజు పధానకార్యదర్శికి స్వాగత తంత్రీవార్ల ముసెను. యండియాలోని పాశ్చాత్యసంఘమువారు బ్రిటిషు వంశజులగు టకును బ్రిటిషుదేశ సభాకావారమునకు మర్యాదలనున్నారు. తాము పుట్టివెడినయండియాదేశము రాజభక్తి యుద్ధకాంక్షలను యడులందు బాగుగా విశితమైనది. ఈ సంఘమువారు మనః పూర్వక మగుస్వాగతము నొసంగుచున్నా రని తంత్రీవంపిరి.

రాజవోలు తాలూకా గ్రామపాలకుల సభ: 1-12-21 తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రాజవోలులో ఆంజనేయ స్వామివారి ఆవళిలో సమావేశమును ఆక్టోబరు 22, 23 తేదీల ఆంధ్రదేశ గ్రామోద్యోగీయ మహాసభా తీర్మానములు చర్చింప బడును గనుక గ్రామపాలకు లందఱు వయశేషు (పార్టీకులు. పాన్నాడ కృష్ణమూర్తి, కార్యదర్శి.

శ్రీ కొత్తరపు సోమరెడ్డిశ్రీమంత్రి కౌశధానులు శ్రీ పండిగూడెం రాజాగారి ఆస్థానమున సంతకార్యకర్తాధానము చేసి శ్రీ వారిచే సత్కారములు కంది మా గుండుగులను పురవాసులను కొంత గు విద్యార్థినికులచే ఆహ్వానింపబడి 20-11-21, 26-11-21 తేదీలలో రెండు సభలం గావించి తమ యనర్థక కితా ప్రవాసముచే అనందింపజేసి రెండునూట పదార్లుచేతను వస్త్రములచేతను గౌరవించబడితి.

అప్పును దొరతనమునకు తెలిగ్రాఫి సామానుల బహు మతి:—అప్పు ను తాయబారులు కాబూలులో ఉన్న కోజులలో వారు చాలకాల మరచుకుండినను అప్పును దొరతనమువారు బాగుగా నాదరించినందులకు సంతోషపూరితముగా వారికి కాబూలునుండి కాండవోరు మీదుగా బోలులవరకు 60 మైళ్లు అమర్చుటకు చాలిన తెలిగ్రాఫు సామానుల నిచ్చిరిమని సంధి పురమున సంతకములు జరుగగానే సర్ హెన్రీదాబ్బుగారు తెలిసిరి.

విదేశ వార్తలు

పాచ్యదేశములు

గ్రీకులు ఆసియామైనరును వదలివేయుట
నవంబరు 28:— దినదిసమును గ్రీసులోని పరిస్థితులు విషమము లగుచున్నవి. ఆసియామైనరును వదలివేయవలెనని వార్త వినినతోడనే గ్రీకు వైస్యములు తిరుగుబాటుకేయుటకు సిద్ధముగ నున్నవి. ఇందులకుగాను గ్రీకుప్రభుత్వమువారు చాల మంది సైనికాధికారుల వశెట్టుచేసిరి. ఏభమ్మలోని వారు సైనికులు ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞను చెవివెట్టినందున ఆసియామైనరును వదలివేయుట కిచ్చింపనియు ననుకొనుచున్నార.

ఆసియామైనరును వర్తకముచేయుటకుగాను విశేష వస్తువులను నిలువజేసికొనియున్న గ్రీకు వ్యాపారాధ్యులు గ్రీకువారు ఆసియామైనరును వదలివేయుదుని విని చాలయుక్తకపురములైరి.

ప్రజలను కాంతచిత్తుల చేయుటకుగాను గ్రీకుప్రభుత్వము వారు, ఆసియామైనరును వదలివేయవలెనని సంధిసమావేశమునకు ప్రధానమరతులలో నొకటి కాదను యుద్ధమును ప్రకటించుచున్నారు.

నవంబరు 28:— మైక్యుపత్రిక, టర్కీ గ్రీకులకు సంధి కుదురవలె నన్న ప్రభావమున గ్రీకులు ఆసియామైనరును వదలి వేయవలెనని వ్రాయుచున్నది.

నైటియానుండి బాధితులు

నవంబరు 28:— మూడుకొలంగా పూర్వముగ చాలమంది నైటియాలోని స్త్రీనియును ఆలగ్నాండియాకేవునకు వచ్చిరి. వీరి నక్కడ దినిచ్చెదరో లేదో ఇంకను తెలియదు.

నవంబరు 28:— మెస్సి నానుండి (నైటియాలో) కాక (పదేశము) చాలమంది ఆర్మీనియనులును గ్రీకులను ఒకఇటలీ వారి నొకలో స్పిర్నాకు జనువెంచిరి. నైటియా యంతరిటినుండి యు మెస్సి నాకు చాలమంది చేరుచుండిరి.

నవంబరు 28:— నైటియాలోని క్రైస్తవులు చాలమంది వలసపోవుచున్నార. అంగోరాప్రభుత్వమువారి వాగ్దానమునకు నమ్మకము లేకపోవుటచే 50000 మంది క్రైస్తవులు వదలి పోయెదరని తెలియుచున్నది.

విరిషుసమస్య

ఇతివరకుకంటె స్టిప్టెరి

నవంబరు 28:— విరిషుసమస్య సరిగ పరిష్కరింపబడు నను నూచనలు గాన్పించుటలేదు. స్థితి ఇతివరకుకంటె చాలల్పముగ నున్నది. లాయడుబాడ్లిగారు క్రెయిగుగార్ల సంఖ్యను నెలసదుదనక వైర్లందు సమస్య మందముగనే యుండును.

సంధి సమావేశమును సలేవముగ నుండుటకు లాయడు బాడ్లిగారు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నించుచుండి రని క్రెయిగుగారు నడిచిరి. సర్ గార్డెన్ హిస్ట్రీ, బర్క్లెవ్ హెడ్లు ప్రభువుగార్లు వెలిపి:టుల వైర్లందువారు సామాజ్యమునందే యుండనలె నను సమస్య చాలముఖ్యము.

విరిషువారు తాము రాజుగారికి లోబడి యుండుమని వాగ్దాన మొనర్చుటకు వీలలేదుగాన తాము విర్లందు అభ్యుక్తు నకు లోబడి యుండుమని వాగ్దాన మునర్పదమనియూ నారేతు రాజునకు లోబడి యుండుమని వాగ్దానము చేయ ననియు వెలిపిరి.

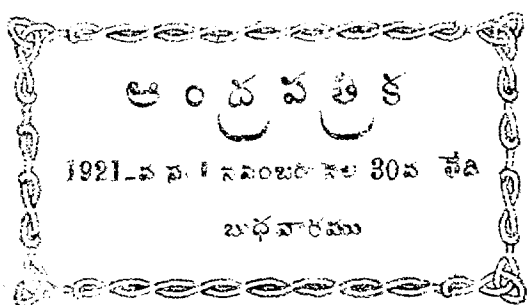
ప్రధానమంత్రి గారు.

క్రిస్తవను పండుగవరకు లాయడు బాడ్లి గారు మృత యగునునకు జనుట కొకస్థానము నొకయందు ప్రత్యేకముగ నుంపబడినది. లాయడు బాడ్లి గారు కనుకు వాషింగ్టనుభృత జన వలె నని చాల నత్యుహముగ నున్నదనియు, కాని విరిషు సమస్య పరిష్కరింపబడకపుర్వము వెడలజాల నని యు వెలిపెను.

ఇండియాసేనాని:—రాలిస్సును దంపతులు 28 వ తేదీని కలకత్తాకు చేరిరి. 29 వ తేదీ వుదయమున బయలుదేరి బర్మా వెల్లి దిశంబరు 18 వ తేదీకి మరల వచ్చెదరు.

మితవాదసంఘ నాయకుల రాజీనామాలు:—లక్ష్మీ అత్తుమసభ యందొగ్గుల లగు మితవాదనాయకు లిచ్చిన రాజీ నామాలు సభాకార్యనిర్వాహక సంఘమువారు రామోదించిరి. సయదువజీరు ముస్సేనుగారి సభ్యత్వముగా నియోజించిరి.

గుంటూరు శుభాశాస్త్రగారు ఏలూరులో 27-వ తేదీన కేరళాసంఘముస్థితిని తొలిగించవలయు ననుచు ప్రవస్య సింది.

మానవ ధర్మాభ్యుదయము.

మానవ ధర్మాభ్యుదయమునకు పరమానయముగనుండు సకలదేశములును సకలజాతులును దుర్భరమైన ప్రళయవేదనను బడుచున్న విధమును ప్రపంచప్రవృత్తి జెల్లడిచేయుచున్నది. అన్ని దేశములందును జాతులందును సంఘములందును నాత్మస్వయాకమును వ్యక్తము చేయుటకు బ్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అన్ని దేశములందును సమానంచలనము లయలు వెడలిపడి. ధన కిశోర వస్తువాహనములతో దుల దూగుచున్న అమెరికా ఇండొను ప్రాన్సు జపాను దేశములందువలె ధన క నక వస్తువాహనములు తేలిరువ్యా జర్మనీ చీనా భరితీఖండములందును మహా సంపదలము జెడిసినది. పాహాంపదలమును నడికట్టుట యాస్వామిని ప్రాజ్ఞులంగీకరించుచున్నారు. ప్రపంచవ్యాప్తమైన యశాంతిప్రవాహమును నాపి శాంతిని స్థాపించుటకు సాధనసంపత్తి మాత్రము పండితులకు రాజనీతిజ్ఞులకు రాజులకు నాయకులకు గనుపించుట లేదు. విశ్వవ్యాప్తమైన మహావ్యాధికి గారణములు దేశ కాలచిత్రల కర్షితల ననుసరించి దేశదేశములందును వేరుగ గనుపించినను సకలదేశములందును అస్పృశ్యత లక్షణములు ప్రత్యక్షముగ గనుపించుచున్నవి. కరాధీనజాతులు స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నవి. కర్మకారులు యజమానలనుండి ధనపాతవిమోచనమునుగోరుచున్నారు. ప్రజలభిక్షుల దాస్యవిమోచనమును గోరుచున్నారు. పేదలు భుజివాన్యవిమోచనమును గోరుచున్నారు. సామాన్యులు విద్యాబంధక విమోచనమును గోరుచున్నారు. స్త్రీలు స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు. ప్రపంచమునందీ మహాదయ మే రేపని నెప్పుడు గలుగుచియును నిర్ణయించుట మానవమాత్రులకు సాధ్యము గాదు. ప్రపంచ వ్యాప్తమైన పాహాగయ ప్రయత్నములకు సకల జాతులను స్వాతంత్ర్యము నొసంగుచున్నను పరివర్తన స్వభావము భయభ్రాంతులకు గారణంబగుచున్నది సామాన్య కామములు భాగ్యకామములు భోగకామములు అధికార కామములు స్వప్రయోజన పరాయణులై మాటలందు నవధర్మోదయమునకు స్వాగతింబు నొసంగుచు కార్యములందు ప్రతిఘటనమును జూపుచున్నారు. నవధర్మోదయము నిర్విఘ్నముగ నారంభమింపజేసి స్వత్యముల కనుకూలముగ గలుగవలయునని కోరుచున్నారు. నవధర్మమునకు నిష్ఠ వ స్వభావము నారోపించుచు నిరసించుచున్నారు. సామాజ్యాభిమానులకు రాజ్యాభిమానము భాగ్యాభిమానులకు ధనలోభము కులాభిమానులకు మానవోధము స్వాధికారాభిమానులకు ప్రతిభాలోభము భయమునకు గారణంబులగు బరిణమించుచున్నవి. మహా సంధిగ్రసమయములందు దింతవరకును ప్రపంచమును ప్రతిఘటించిన మహాయోగ సమస్యయే పరమాన సమయమునందును ప్రపంచమును ప్రతిఘటించుచున్నది. ఈ ప్రతిఘటనను పూర్తిరూపమునకును ప్రపంచ శాంతికిని సాధనముగావలసియున్నది. ఈ ప్రతిఘటనమే ధర్మోదయమనగా బరిణమింప గలదు.

మహాధర్మోదయము
ధర్మోదయమనదు మానవ హృదయమునందు సంశయ కరంకరలు జనించుచు దురహంకారము గలుగుచుండును. దురభిమానగ్రస్తులు సకలమనకును తామే కర్తలమని భ్రమపడుచు దుర్మార్గులకు కాలగుచుండును. దురహంకార భరితులై ప్రగల్భవాక్యములను బలుకుచుండును. కారవ పాండవ సేనల నడమను శ్రీకృష్ణభగవానుని సహాయమును గలిగి యుండి యును విపాదయోగమునుబొందిన విజయునివలెనే అపంద్యములైన ధర్మవాక్యములను దురభిమానులు కలకుచుండును. ధర్మస్వరూపము నెఱుగని దురభిమానులకు ధర్మవిప్లవము ప్రజానాశనము ధననాశనము రక్తపాతము సంక్షోభము గోచరంబగుచుండును. ధర్మసంస్థాపనమునకు మహాభారత యుద్ధమువలె మహా పరివర్తనమునకు ప్రపంచ వ్యాప్తమైన మహాసంక్షోభమును నవపరంబుగ నున్నది. స్వార్థరక్షణ పరాయణులకు ప్రపంచ సంక్షోభమునందు విప్లవస్వరూపము మాత్రము గోచరంబగుచున్నను ధర్మాత్ములకు ధర్మాభ్యుదయము గోచరంబగుచున్నది. స్వార్థమునకు పరార్థమునకు గలిగెడి సంరంభమునందు తాత్కాలికముగ స్వార్థము విజయమును బొందినను పరార్థమునకు నిత్యమైన విజయముగలుగునని ధర్మప్రభావము విశేషము చేయుచున్నది. ధర్మపాలనమునకు ధర్మరాజు అష్టాష్టముల పాలనకు ధర్మవిజయమును బడసెను.

ఏమిక్రిస్తు సేవవవాతబడినను దేశత్వమును బొందెను. యుగయుగములందును ధర్మాధర్మములకు సంరంభములు జరిగినవి. ధర్మము విజయమును బడసినది. గతించిన యుగములందు గలిగిన ధర్మ విజయమును సుస్థిరముచేసి మానవ ధర్మాభ్యుదయమును జేయుటకు పరమానయముగనుండు జరుగుచున్న మహాప్రయత్నములకు భారతదేశ ప్రయత్నములు నిదర్శనములుగ నున్నవి. ప్రజలయందు మహాసంచలనము బయలుదేసినది. ప్రజలు కారుతార్థములను బడయుట కాత్మసమర్పణమును జేయుటకు సిద్ధముగనున్నారు. స్త్రీలు పురుషులు నాశ్యములను గోల్పోవుచున్నారు. నిర్బంధములను కరమానందముతో స్వీకరించుచున్నారు. అధికారవర్గ మెక్కుటివలెనే నిర్బంధవిధానమును నియోగించుచు నాత్మసంరక్షణమునకు బూనుకొనుచున్నది. అన్ని రాష్ట్రములందును 144,107, 108, 124 ఏ, 153 ఏ కెక్కులు కరవరంకరలుగ వాడజుచున్నవి. శాసనాస్త్రాగారమునుండి ప్రాతశాసనము తీసి ప్రయోగింపబడుచున్నది. విద్యుత్ సేవాశయములు ప్రతిపేధింపబడుచున్నవి. కొన్ని రాష్ట్రములందును ప్రాంతీయులందును సభాసమావేశములు ప్రతిపేధింపబడుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రముఖులకు వ్యాభిధన శ్రీముఖములు జారీచేయబడినవి. ఈ శ్రీముఖములను ఐక్రికల మీదను పయోగింప వచ్చును. సారాయి దుకాణములయెదుటను బట్టలయంగడుల యెదుటను గస్తీచేయుట దోషముగ నెంచబడుచున్నది. శాలురను పాత శాలలకు బోవలదని బోధించుట నేరము గ నిర్ణయించబడుచున్నది. ఇకను ఒకకు నూలుబట్టలను గట్టుటయు నేరముగ నెంచబడినను వింతయైందగు. అధికారులవలె జేతీయులును ధర్మాభ్యుదయ లక్షణములను జూచి కంపము నొందుచున్నారు. శ్రీమంతులకు బోల్చిబిజము పికాచము గనుపించుచున్నది. ద్వీపాలకు పంచయ భయము పొడకట్టుచున్నది. విద్యావంతులకు పామరులగుండగములు గోచరంబగుచున్నవి. అధికారులు

శ్రీమంతులు విద్యావంతులు మానవధర్మాభ్యుదయమునకు మూలసాధనమైన ప్రజాశక్తిని జూచి భయకంఠములను బొందుచున్న విధమును దేశవ్యవహారములు విశేషము చేయుచున్నవి. ప్రజాహృదయ మీ నిర్బంధముల సత్క్రమించి గమ్యస్థానమును జేరుటకు వేగిరకుచున్న విధమును ప్రజాశక్తి విశేషము చేయుచున్నది. యవరాజు గమన దినమునందు లక్షలమంది దేశమునందంతటను ఆసేతుహిమాచారవర్తంతము పారితాశమును జేసిరి. పనివాండు బండ్లవాండు దుకాణమువాండు విద్యాధులు న్యాయవాదులు వారివారి కనుల నిలిపి పారితాశము చేసిరి. పారితాశమునకు శ్రీ యవరాజుగమనము గాంధీ మహాత్ముని యాదేశము నిమిత్తమాత్రములు గాని నిత్యమైన కారణములు గావు. కారణము ప్రజాహృదయమునందు గలిగిన స్వధర్మ నిర్వహణాభిలాషగాని ప్రభుత్వమునట్ల జ్యేష్ఠముగాని కేవలము మహాత్ముని పట్ల భక్తి విశ్వాసములు గాని కాజాలవు. పారితాశముల సందర్భమున బొంబయియందు జరిగిన యల్లరులకు గాంధీమహాత్ముడు ప్రాయశ్చిత్తమును జేసికొనుట ధర్మాభ్యుదయమునకు సాధనమైనను సంచిత ప్రవృత్తిఫలమును గాంధీమహాత్మున కారోపించుటగాని స్వయముగ నారోపించుకొనుటగాని యసంగతము. మహాప్రవృత్తియందు కిర్మవీజములు తదనురూపమైన ఫలముల నొసగుచుండినను త్రిరంగశుద్ధి గాంధీమహాత్ముడు త్యాగయోగమునుబూసి కర్మఫలవిమోచనమును బొందెను పరమాన సంధి సమయమునందు ప్రపంచ శాంతికి మానవధర్మాభ్యుదయమే కాకను మానవ ధర్మసంస్థాపనము కరణముగ నున్నది. భాగ్యాధికారభోగములను సక్రమిపాతముగ ననుభవించుచున్నవారల కీధన్వభావము వికరీతముగ దోయటయందు వింతయైందది.

ప్రజాస్వభావము
ఏనాయకుడో ఏకండితుడో ఏమతిబోధకుడో ఏరాజో స్వేచ్ఛగ స్వీయమతానుసారముగ బ్రవర్తించుచుప్రజలను శాసించుట లోకాచారము. ఈలోకాచారమునకు వ్యతిరేకమైన మార్గములన్నియును విప్లవ కరములుగ నెంచబడుచు నిర్బంధమును బొందుచున్నవి. కరిపాటియైన వ్యవస్థలను ప్రతిఘటించుట దోషముగ బరిణమించుచున్నది. పాపప్రదమైన మద్యపానమును ప్రతిఘటించుట దండవార్తము. కుబేరులైన యజమానుల యాజ్ఞలను నుల్లంఘించుట దండవార్తము. న్యాయవిమర్శనము శాంతిస్థాపనము సంచితమైన స్వత్యముల సంరక్షణమునకు వినియోగపడుచున్నవి గాని మానవ ధర్మాభ్యుదయమునకై వినియోగపడుటలేక. పరాధీనజాతులు పాశబుధములందు బిడ్డకొని వికాసము లేకను కుబ్జత్వమును బొందుచున్నవి. ప్రజ లాశ్చీ వికాసములేకను నధికారబంధములందు జక్కుకొని పరితేపించుచున్నారు. పంచమాదులు మానవధర్మ ప్రభులై పశువులవలె జాడబడుచున్నారు ప్రజలు దోడ్దగ్రస్తులై కృశించుచున్నారు. ఈ మహా కష్టములకు ప్రతికారము మానవధర్మాభ్యుదయమునందే గలుగవలయును గాని నిర్బంధములందును ప్రతిబంధకములందును బలప్రదర్శనములందును గలుగజాలదని ప్రపంచానుభవము వ్యక్తము జేసినది. ఆ ప్రపంచ ధర్మాభిధానమున గాంధీమహాత్ముడు నూతనాస్పతిని వ్యక్తముచేసి మానవ ధర్మాభ్యుదయమును జేయ సమకట్టెను. కనుబలమున కలవాటుపడిన ప్రపంచమునకు అహింసా సత్య ధర్మ మార్గము లందు విశ్వాసము లేకను కంఠముగలిగి వారి సంస్కారజన్మమైన విప్లవ స్వభావము గోచ్ర

రంగులను పట్టి సంగీతమున కనుకూలమైన కార్యములను జూపించుచుండును. అధికారివర్గమును, ప్రజావర్గమును, వారి జలాజలమును : ర్థయించుటకు సహాయ మానము పైసది. ఈ సమయమునందు ప్రతిభులకులు భయభ్రాంతిలై ప్రతిభులను కార్యములను జేయుచు బంధనములను నిర్బంధములను దండనములను నడుమొగించిపడిన న సహాయోద్యమావలంబనుల ధర్మాధ్యక్షులై గాంధీమహాత్ముని ధర్మోపదేశమును ప్రకరణశుద్ధిగ నవస్థించుచు మానవ ధర్మాభ్యుదయమునకు దోడ్పడుచు భగవద్దేవతలను సర్వహించుదురు గాత !

దాహము, దాహము

తిరుగుతుండి మోకలా ఖయిదీను తీసికొని వచ్చుచుండిగ, పోరనూరు ప్రేమనుయొద్దకు వచ్చునప్పటికి ఖయిదీలు నీటికొరకు కేకలు వేయుచుండిరిని, వాని దీసికొనివచ్చుచున్న సార్జెంటు ఆంధ్రానుగారు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నియమించిన విచారణ సభము నెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు బలికిరి. అప్పుడు రాత్రి ఎనిమిదిన్నర గంటలయ్యెను. కాని, ఆంధ్రానుగారు ఖయిదీలపైటై తలెత్తును తెరువలేదు. ఇదివరకెన్నడును ఖయిదీలకు పోరనూరుయొద్ద వారుదాహము నిచ్చియుండలేదట. ఈ మారుమాత్రము ఖయిదీలకు పోరనూరుయొద్ద ప్రత్యేకముగ దాహము గావలసిన యవసరమేమియో ఆంధ్రానుగారికి గోచరింపలేదు. సురక్షితముగ రయిలుబండితలు పుతెరుచుటకును వారియొద్ద తగినంత సిబ్బందియు లేదట. అందుచేత ఆంధ్రానుగారు ఖయిదీలకు నీరు నీయజేయిరి. వీరికి అరవముదప్ప మళయాళము తెలియదట. ఖయిదీలకు నీరుగావలెనని, హెడుకాఫ్టేలియ పోరనూరువద్ద వారిలో జెప్పిరిట. పోరనూరుకు వెనుకటిప్రేమనునందే ఖయిదీలు దాహముని యటదినలుల తమ కెవరును జెప్పలేదని ఆంధ్రానుగారు బలికిరి. పోరనూరుయొద్ద నీటికి ఎక్కి అను పదమును ఖయిదీలుపయోగించగ ఆంధ్రానుగారికి చెవిసిబడెను. పోరనూరు దాటిపోయెను ఉలవకోట ప్రేమచుయొద్దకు జేరగనే, మరల ఖయిదీలు నీరునీరని యటచుచుండిరి. పోదనూరుయొద్ద నీరు నిచ్చెదనని, ఆంధ్రానుగారు బండికి వెలుపలనుండి తెప్పించి పోదనూరు యొద్దకు పోవునప్పటికి పండ్లెడున్నర గంటలయ్యెను. ఖయిదీలు దాహముకొరకు నీరు గోరెనుల ఆంధ్రానుగారికి తెలిసినప్పటికిని, పోదనూరుకు జేరునప్పటికిని మధ్యనాల్గుగంటలు దాటెను. అప్పుడు నీరుదీసికొని సిబ్బందినిచ్చే మిగుల జాగ్రూకతతో రయిలుపెట్టెను తెరుచునప్పటికి ఖయిదీలకు నీటితో నవసరము దీరిపోయెను. అనేకలు మృతులై పడియుండిరి. ఈసంగతులను ఆంధ్రానుగారే వ్యయముగ చెలిపియుండిరి. ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరుగ రీపుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు ఖయిదీలనుంచిన 1711 సంబరబండిని ఇంతకుముందెన్నడును ఖయిదీల గొంపోవుట జూపయోగించలేదనియు, దానినిండ సామానులుండుటచే నవంబరు 19 లేదని తాము దానిని వివరముగ జరిక్షింపలేదనియు, ఇప్పుడు జరిక్షింకగ దానికిగలతగ అల్లికరంగువలన మూసి వేయజేసినటుల గనుపించెననియు, ఇతరబాడ్ల అల్లికలకన్న నీటి మిగుల చిన్నదిగనున్నదనియు, బలికిరి. ఖయిదీలనుంచిన ఇనుపపెట్టెకు తీగ అల్లిక ద్వారా మాత్రమే గాలిగాని వెలుతురుగాని రావలయును. ఆయల్లిక రంగులచే మూసివేయబడినటుల, ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. ప్రభుత్వ విచారణసభమువారు ఇతరుల సాక్ష్య

మును విచారింపుచున్నారు. వారి నిర్ణయ మేతరునందునో నిపు డాహింక నగత్యములేదు. ముఖ్యసాక్షు లిరువురు జెప్పిన సంగతులుబట్టి, సం దర్భములు దెలియుచునేయున్నవి. ఎవరికి వారు నిజస్థితిని నూహించికొన గలుగుదురనటకు శంకి యములేదు.

నూతన సిద్ధాంతము

స్వకరిచాలనము నకు సుపరిచాలనము ప్రత్యామ్నాయము గావేరదని, పో హెన్రీ కాంపుబెల్ కావరమెనుగారు ప్రతిపాదించిన వ్యాజ్యము, నిజ సిద్ధాంతముగ నెల్లరచే కరిగజేంపబడుచున్నది. స్వకరిచాలనా ప్రదానమునకు వెనుదీయవారు గూడ, ఈ సిద్ధాంతము నంగీకరించుచు కార్యాచరణయందు గల కష్టముల నడ్డుగ బెట్టుచున్నాడు. కల్లినీటి అభీసరుగనున్న దాక్షిణి గిల్బర్టు స్టేటరుగారు మాత్రము జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ సంఘ కక్షమున నిటీవల నుజ్జ్వలించుచు, క్యావరుమెనుగారి సిద్ధాంతము నిజమయినను సుపరిచాలనమునకు స్వకరిచాలనము ప్రత్యామ్నాయము గాదను సిద్ధాంతముగూడ నిజమనియు, ఏదో మయినను స్వంతప్రజలచే చెడ్డగ కరిపాలింప జడటకన్న విజేతీయలచే కాగుగ పరిపాలింప జడట మేలను సిద్ధాంతమునందు సత్య మెంత యేని గలదనియు, నుడివిరి. విదేశ కరిచాలనము ను నమర్చించుటకు దాక్షిణి స్టేటరుగారివంటివారింకను మిగిలియుండుట నిరంకుశాధికార ప్రియులకు సంతసము గలిగింపవచ్చును. మార్గ్లేవభువు వెనుక సూదించిన ఉదారవంతముగు నిరంకుశ కరిచాలనమును మాంటాగుగారు సిద్ధాంతమునం దయినను గ్రోసిపుచ్చి స్వకరిచాలనా దర్శము నంగీకరించినను, సుపరిచాలనము కొరకు విదేశ కరిచాలన మవసరమని నింగను ప్రతిపాదించెడి స్టేటరుగారికి నూతన వాతక లెవ్వియు పొడగట్ట లేదనుట న్యస్తము. ఇట్టి యభిప్రాయముగలవారు కల్లినీటి అభీసరుగ నుండునపుడు, కల్లినీటిలోర్డు ప్రచురణములు పూర్వయుగమునకు సంబంధించిన యుద్దేశములను వెల్లడించుట, అశ్వర్యకరముగాదు. సంకుచితముగా జాతీయతను విడిచి, మానవత్వము నాశించవలెనని దాక్షిణి స్టేటరుగారు భారతీయుల కిచ్చెడి హితము, ఆచరణయోగ్య మగునదిగాదు. జాతీయతకు భిన్నముగు మానవత్వమును, హిందూజీవము గ్రహింపనేరదు. హిందూజీవమునకు స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగనిది, ఇతర జీవములతో నది సహచర్యము నాశించజాలదు. విదేశీయుల సుపరిచాలనము నాశించి, భారత భూమి స్వకరిచాలనాశయమును విస్తరింపజాలదు. భారతవర్షమునకు త్వరలో స్వరాజ్యము సిద్ధించేనేని, మానవ కళ్యాణము త్వరలో చేకూరక తప్పదు. ధర్మబద్ధులు భారతవర్ష స్వరాజ్యము మానవ స్వాతంత్ర్యమును సంతరించి, లోకము ను ధర్మబద్ధము గావించగలుగునని దాక్షిణి స్టేటరు గారు గ్రహించుట ముఖ్యము.

“స్వరాజ్య” పత్రిక

గత కనివారమునుండియు, ఆంగ్ల దైనికపత్రికయగు “స్వరాజ్య” ప్రకటితమగుచున్నది. చెన్న పురియందు గల ఆంగ్ల దైనికపత్రికలో, మద్రాసు మెయిలు, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికలు ఆంగ్లో హైంకవపత్రికలు. ప్రజలకు ప్రతికూలకక్షమునవి బూనులలో వింతలేను. జస్టిసుపత్రిక అధికార ప్రతిష్ఠా సమర్థనమునకు పాలుజడుచున్నది. న్యాయసిద్ధియాపత్రిక, కొంతకాలముక్రితం హిందూ యాలకొరకు వికరితాంధోళనపలిపినను, నేడు ప్రజాశయములను తృణీకరించుటలోను, నిరంకు

శాధికారమునకు చేయూతనిచ్చుటలోను వైచిత్రికలను మించిపోయినది. ప్రజలకక్షమునహించుటకు ఆంగ్ల పత్రికలలో హిందూ పత్రిక యొక్క టియే మిగిలియున్నది. ఈ తరుణమున స్వరాజ్యోద్యమ వ్యాపకమునకు మరియొక ఆంగ్ల దైనిక పత్రిక కవసర మెంతయేనిగలదని, కలెవులతలంచుచుండి. ఆకొరతచు దీర్చుటకు “స్వరాజ్య” పత్రిక బయల్పడుట శుభప్రకరము. సుప్రసిద్ధ జాతీయ వాదులగు టంగుటూరు ప్రకాశచింతలుగా రీవత్రిను నడుపుచుండుటచే, సర్వస్వస్వరాజ్యసిద్ధి కిది దోడ్పడి తనపేరును సార్థకము జేసికొననని నమ్మెదము. చిరికాల మీపత్రిక పర్జిల్లుగా !

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునకు జయము గలుగుచున్నటుల, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక ఒప్పుకొనుచున్నది. దీని నకర్మియటకు వర్తకులు కార్యవీక్ష బూనవలయునని ఈ పత్రిక హెచ్చించుచున్నది ప్రస్తుత సందిగ్ధవయయమున, భారతీయులు మిగుల జాగ్రూకతతో మెలగవలయును. స్వదేశ ప్రతాచరణము స్వరాజ్యసిద్ధికి మార్గము జూపుననుట నిశ్చయము. విదేశవస్త్ర వ్యాపారులు స్వదేశవ్రతదీక్ష నెలులనయినను భంగపరుచుటకు విశ్వప్రయత్నముల గావించెదరనుటకు సందియములేదు. ప్రజలు తమ దీక్షను నిశ్చలభక్తితో కొనసాగించుచో, ప్రతికూలుర ప్రయత్నములు విఫలముగాక మానవు.

స్థానిక వార్తలు

సవరణ:—రావోలులో జరుగు సమాకారసభకు ఆ హోదయంపూర్వకులుగా నన్నవారు చింతింపల్లి వెంకట సూర్య నాథాయనరాజుగారు కారణము అల్లూరి వెంకటసూర్యవారాయనరాజుగారు రనియు నిొకరు ప్రాయశున్నాను.

వ్యవసాయము:—అగ్రకల్పకు దైర్ఘ్యముగారు మా కార్యాలయమునకు పంపిన 1920-21 సంవత్సర పుస్తకమును నెం 80-వ ప్రకటనమును చేసెనది. అందులకు వారి కంతయు కృతజ్ఞులము.

భారత ప్రేమహామండలి:—ఈమండలి యాజమాన్యమున రామస్వామి మొదలగు సభ్యులుగారు డిసెంబరు 1 వ లేదీ గురువారం సాయంత్రం 4-50 గంటలకు ప్రెస్టికేసు వీర రాఘవ మొదలిధిలోని కారదాహాలులో ప్రేలకు పరిశ్రమలతరగతిని ప్రాంధించెదరు.

వైదాపేట టీచర్సు కాలేజి ఉపాధ్యాయుల సంఘము:—ఈసంఘ యాజమాన్యమున, డిసెంబరు 1-వ తేదీ గురువారం సాయంత్రం 4-30 గంటలకు ఆనరబుల్ కే. శ్రీని వాలయ్యంగారి అధ్యక్షుక్రింద రావు సాహెబు యన్. కృష్ణ స్వామి అయ్యంగారు పరిశోధనము విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణము అను విషయము గూర్చి యుభయసంవేదము

పోస్టు ప్రకటనము:—ఇదివరకు దెల్పినటుల బుఖ వారముగా, రంగూనుకు వెళ్లుసరారి మెయిలుస్టీమరు మద్రాసులో గురువారము సభ్యాన్నము బయలుదేరును.

కాన శిజస్థరు కానిలేఖలు గురువారముదయం 10 గంటల వరకును, శిజస్థులు బుధవారంసాయంత్రము 4 గంటలవరకును మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసులో దీసికొనబడును.

వినపాడు గ్రామమునకు 26-11-21 వ లేదీ సుమారు గం. 5 లకు వందవరం కాపురమును అసహాయవాదులగు బ్రహ్మశ్రీ వేదాంతం లక్ష్మీకాంత కాన్పుర్లుగారు దయచేసి తూములూరి కొటయ్యగారి అధ్యక్షుక్రింద సుమారు 8 గంటలు అసహాయతత్వమును గురించి గాటము సందేశమును గురించి ప్రస్తుతము చేయవలసిన విధానమును గురించిని గంభీరీ శోపన్యాసము జేసిరి.

మా పిల్లల ఖైదీల మరణములు

(0)

ప్రభుత్వ నియమిత సంఘము విచారించుట

కొల్లూరు, నవంబరు 29;—రయిలులో మాపిలలు విచారణ వాడుకను పీల్చి ముఖ్య నాయకులను గురించి పూర్తిగా విచారించినందున ప్రభుత్వము వారికి విచారణసంఘమును నియమించి తిరుగు సందలి రయిల్లే బ్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఎ. హెచ్. రీవుగారు విచారణ సంఘము ఎదుట నిట్లు సాక్ష్యము చెప్పిరి.

“మాపిల నేరస్థులను ప్రత్యేక రయిలు పెట్టెలలో బంపుటను గురించి గత సెప్టెంబరు మాసము మొదటి తేదీన చర్చ జరిగినప్పుడు నేను తిరుగుసంఘమునందు కర్నూలు మాజీ జే. సి. తానమ్మ, ఆర్. హెచ్. హిచ్చికావ్ (పోలీసు మాఫరింగు డెంటు) అచ్చట ఉండిరి. కొయిలుత్తూరు వెళ్ళే 89 వ నెంబరు రయిలులో కొందరు మాపిల నేరస్థులను బంపదగునని నేను అభిప్రాయపడితినిగాని వారికి ప్రత్యేక పెట్టె ఉండవలయునని వారు శాశ్వతప్రాయమును సరకు చేయలేదు. ప్రత్యేక పెట్టెలో పీరింగుద పడుచున్నవలె, పోలీసు రక్షకభటులు విశేషము అక్కరయిందని వారు తలచిరి. పశువులబండిలో బంపదగుదాయని నేనడుగగా, వారు పశుభక్తవాయువును నీల్పుటకు వీలగుటకు తలపెట్టెనని, కిటికీలను తెరిచి యుండునని నచ్చునని వారాక్షేపించిరి. యన్. యం. రయిల్లే నెం 1716 రుప్రయాణికుల సామానుల పెట్టెను మాదించిరి. మలుసటి ఉదయము 89 వందీ నేరస్థుల పెట్టెలో కొయిలుత్తూరుకు పంపబడిరి. మలుసటి గోజు నెం 8 రు పెట్టెలో 122 మంది కొయిలుత్తూరుకు పంపివేయబడిరి. నెం 4 రు పెట్టెలో యన్. యం. ఆర్. కంపెనీవారిలో 114 మంది నేరస్థులు నవంబరు 4 వ తేదీన బిట్టపాశెనుండి బెంగుళూరుకు పంపివేయబడిరి. 19 వ తేదీన మాపిల ఖైదీలను బర్లా రికి పంపివేయుటకు రాత్రి రయిలులో స్థలముండదాయని గవర్నమేజిస్ట్రేటు సర్జంటు ఆర్డ్రును చేరినప్పుడు ప్రశ్నించిరి. 20 మంది నేరస్థులను బర్లా రికి పంపివేయవలెనని వారు తలచిరి. రెండు పెట్టెలు మాత్రము గలవు. ఒకటి నేరస్థుల, ఇంకొకటి తిట్లది. నేరస్థుల నెం 1711 రు పెట్టె. ఇంకొకటి 8 1/2 టన్నుల పెట్టె. నేరస్థులను బిట్టపాశె వారికి పంపివేయవలెనని నేను ప్రత్యుత్తరమిచ్చి యుంటిని. సాయంత్రము 6 గ 35 నిమిషములకు సర్జంటు ఆర్డ్రును నావద్ద కేరెంచి 100 మంది నేరస్థులను మాత్రము ఒక పెట్టెలో పెక్కించి పంపివేయునట్లేక పంపివేయబడినట్లు చెప్పిరి. అప్పుడా పెట్టె నిండ రెండుసామానులుండెను. సర్జంటు ఆర్డ్రును కొందరు మాపిలలుబిట్టపాశె వారికి తెప్పించి, వారిచేత పెట్టెను భారీ చేయించెను. పెట్టె అంతట కుద్రపడవలెను. రయిలు సాయంత్రము 6 గ 45 నిమిషములకు స్టేషనుకు చేరెను. ఈ పెట్టెను ఆ రయిలుకు తగిలించి ట్రాకు పార్శులకు ప్రక్కకు కేర్చిరి. 15 నిమిషముల ముందే పోలీసులు నేరస్థులను స్టేషనుకు గొనివచ్చియుండిరి. వారు స్టాటుఫారమువీడ ఆ సీసలైయుండిరి. వారాపెట్టెలో పెక్కించబడినప్పుడు నేను విశ్చించుచుంటిని. వాందర ఎక్స్ ప్రెస్ రైలువారు తలపులన్నియు మాయబడెను. బయటగడియు భద్రముగా లిగించబడెను. రయిలు కనుక వైపు పెట్టె లిగించబడెను దీనియందట అందరు గార్డు టి. వి. ఎ. తోగూపెట్టె యుండెను. ఖైదీల పెట్టె వెనుకవైపు పెట్టెలో పోలీసుభటులు ఎక్కిరి. నెం 1711 రు పెట్టె భక్త్యుత్వము నేరస్థులను పంపివేయుట కన్న దును నాడబడలేదు. 19 వ తేదీన సామానులను దిగుమతి చేయవలెనని గాథాభిప్రాయముగానున్నందున, నేనాపెట్టెను పరిశీలించుటకు వీలు పడవలెనని. నేను అటుపిమ్మట పెట్టెను తిరిగి తలచి, కిటికీలకు రంగులుంటున్న రంధ్రములను మాదివేయవలెనని

సర్జెంటు ఆర్. హెచ్. ఆర్డ్రును

నిజము పోలీసు కార్యదర్శియగు సర్జెంటు ఆర్. హెచ్. ఆర్డ్రునుగా నిట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి;—గత సెప్టెంబరు మాసము 8-వ తేదీనండి నేను తిరుగు ప్రాయము నందుంటిని. నేరస్థులను భద్రముతో పహరాచేయవలెనని మాలపురమునుండి 200 మంది నేరస్థులు ఈదినము వచ్చుచున్నారు. మధ్యాహ్నము రయిలులో వారు తిరుగుజేరుదురు. అని మాలపురము జాయింటు మేజిస్ట్రేటు పంపిన రెంటివార్తను సముమేజిస్ట్రేటు నాకు 19-వ తేదీ ఉదయము 10 గంటలకు జూపెను. అచ్చటి సబ్ - డెయిలెట్టికే నిండియున్నది అని తంజివార్తను బంపవలయునని సబ్ - మేజిస్ట్రేటు ఉద్దేశించుచుండెను. ఆ రాత్రి రయిలులో

100 మంది మాపిల నేరస్థులను బర్లా రికి పంపివేయవలయునని అని సబ్ మేజిస్ట్రేటు ఆదినము మధ్యాహ్నము నాతో బలికెను. నేనంతట రైల్వేటాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరుదగ్గరకు వెళ్లి బండిదొంగనూ, 100 మంది మాపిల నేరస్థులను బర్లా రికి పంపివేయవలయునని అని అడుగగా, రెంటిసామానులతో నింపబడిన సామానుల పెట్టె యొకటిగలదు, ఆ సామానులను తీసివేసి, ఆ పెట్టెను వాడుకొనవచ్చునని అతడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. నేనంతట కొందరు మాపిల నేరస్థులను తీసికొని, ఆ పెట్టెను భారీ చేయించితిని. అంతట నేను లాపలికి వెళ్లి పెట్టెను బిట్టపాశె వారికి తెప్పించితిని. రెంటికిటికీలను నేనంత ముఖ్యముగా గమనించలేదు. సబ్ మేజిస్ట్రేటు స్టేషనుకు వెళ్లి, పెట్టెను భారీ చేయించవలయునని బ్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరుతో మాట్లాడి యుండెను. సము మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞలను బొంది, నేను ఖైదీలను స్టేషనుకు బిట్ట దెచ్చితిని. అప్పుడు సాయంత్రము 6 గ 30 నిమిషముల యుండునప్పుడు. రయిలులు చేరవలెనని నేరస్థులు స్టాటుఫారమువీడ వేదియుండిరి. నేనంతట వారిని పెట్టె కెక్కించితిని. నాతో గూడ ఒక హెడ్ కానిస్టేబుల్ 8 గురు పోలీసులు యుండిరి. వారు ఖైదీల పెట్టె వెంటడి మాడవలెనని పెట్టెలో ప్రయాణము చేసిరి. నేను ఇంక నైన రెండవ ఈగతి పెట్టెలో ప్రయాణము చేసిరి. నేను ఇంక నైన రెండవ ఈగతి పెట్టెలో పెక్కిరితిని.

అంతకు ముందు సాయంత్రము 5 గంటలకే నేరస్థుల కందరికి కడుపునిండ భోజనము నీళ్లు ఇయ్యబడెను. వారు ఈ సబ్ డెయిలుకు మాలపురమునుండి 8 గంటలకు చేరియుండిరి. నైకులు వారి వెంటడి వచ్చియుండిరి. వారిని నాకు బిట్ట దెప్పినపుడు అందరు ఆరోగ్యవంతులై యుండిరి.

తిరుగుసంఘము రయిలు బయటబడిన పిమ్మట మొట్టమొదట ఎడమలో స్టేషనులో ఆగెను. అచ్చట సర్వము నిశ్శబ్దముగ నుండెను. పెట్టెలో మాసివేయబడిన నేరస్థులను బిట్టపాశె నేనెవరినెవరను. వారు బాధపడుచుండిరి అని నేను సంశయించలేదు. అటుపిమ్మట వరుసగా రయిలు మాలపురం, పల్లిపురం, పట్టణి అను మూడు స్టేషనులలో నాగెను. రయిలు మాలపురం చేరిగానే, నేను స్టేషనులో దిగి ఇద్దరు పోలీసులతో గూడ నేరస్థుల పెట్టెను సమీపించితిని. వారు త్రాగుటకు నీళ్లు గావలయునని కేక్కిరించి అటచుచుండిరి. నేనంతకు పూర్వము నేరస్థులను అనేకపర్యాయములు రయిల్లో గొనిపోవుచుండేవాడను. వారు గూడ వాచానునకు గోలచేయవలెనని వారు. పోదనూరులో వీరు త్రాగుటకు నీళ్లు నిప్పించెదనని నేను నేరస్థులతో చెప్పితిని. రాత్రి 8 గ 30 నిమిషములకు మేము పోదనూరు చేరితిమి. నేనప్పుడు పెట్టెలను పులుల తెరిచెను. ఇట్టి పెట్టెలలో నేను మాపిల నేరస్థులను అంతకుముందు 15 మారులు రయిల్ కెక్కించి ఇతర స్థలములకు తీసికొని వెళ్లి యుంటిని కొన్నిమాట్ల తెంగుకూతుల పోయియుంటినిగాని త్రోవలో నేను వారికి త్రాగుటకు నీళ్లు నిప్పించలేదు. పోదనూరులో త్రాగుటకు నీళ్లు నియ్యవలసిన అవసరము నా కగడవలసినపుడుగాక, తలపులను తీసిన యెడల నేరస్థులను బాగ్రరపటములకు తగిలించుచుండి పోలీసు భటులు నాతో గూడ లేకపోయిరి. పోదనూరులో నాకిట్టి భయము లేకయుండెను. ఇదియనుగాక, నేరస్థులకు చేతులకు సంకెళ్లు తగిలించలేదు. సబ్ డెయిలులోనే వారికి సంకెళ్లును సప్లయచేయలేదు.

పోలీసు మాఫరింగు డెంటు

హిచ్చికావ్ సంగళ్ల కన్నుటిని తీరుపులు దోచుకొని పోయి వారిని మడివెను.

సాక్షి

బిలహోను స్టేషను చేరిగానే నేను పోలీసు గంటలుబిగి మాపిల నేరస్థుల పెట్టెను సమీపించితిని. అప్పుడు నాకేమి విశేషములు గనబడలేదు. అటపులు వివరణలేదు. పోదనూరు స్టేషనులో వివరణలేకేలు, వివరణలేదుగాని అల్పసంఖ్యాకులు త్రాగుటకు నీళ్లు ఇప్పించుచు అని అటచుచుండిరి. వీరు పోదనూరు స్టేషనులో నీళ్లు ఇయ్యబడునని, తొందరపడవలెనని నేను తిరిగి ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. 6 కిలోగ్రాముల నిండ పరిశుభ్రమైన ఉడకమును నిద్రముచేయుచు అని నేను రైల్వే జేమీ పోదనూరు స్టేషనుమాట్లకు తంజివార్తను పంపితిని. నవంబరు 20 వ తేదీ ఉదయము 12 గ 30 నిమిషములకు మా రయిలు పోదనూరు స్టేషను చేరెను. నేను తల్లికావే ఫలహారములపట్లను

నకు వెళ్లి, 6 కిలోగ్రాముల ఫలహారము పోలీసులతో గూడ రిహాక్స్ ను నిర్లస మోయించుకొని మాపిలల పెట్టెదగ్గరకు వెళ్లితిని. నేను తలపును తెరచితిని. నేరస్థులందరు పరుండియుండిరి. కొందరు స్వల్పతేజస్వినులైయుండిరి. మరికొందరు మూలుగుచుండిరి. ఏదో ప్రమాదము జాటిల్లి యుండునని అని నేను తలచితిని. నేను తల్లికావే ప్రక్కకు వెళ్లితిని కూడ తెరిచితిని. అచ్చటి నేరస్థులు కూడ ఇట్టిస్థితిలో పడియుండిరి. నేనంతట కొంచెము నీళ్లు పెట్టెలలో చల్లితిని. కొందరు నేరస్థులను పోలీసులు, రయిలు ఉద్యోగియుల సహాయముతో స్టాటుఫారమువీడి దించివెట్టిరి. నేను తల్లికావే నైకివైద్యాధికారికి రయిలు వైద్యాధికారికి చెప్పి పంపితిని, వైద్యులిద్దరు పరుగెత్తుకొని వచ్చిరి. డాక్టరు లిద్దరు చేరి స్వల్పతేజస్వినులను పరీక్షించి ఉచ్చాస్యపరిత్యాగములను తాత్కాలికముగ పురికొల్పిరి.

మృతకేవలము అంతట పెట్టెలో తిరిగి పెట్టివేయబడెను. అంతట నేను ప్రత్యేకముగ ఇంజనును దెప్పించి ఆ పెట్టెను తిరిగి తిరుగుతూ గొనిపోతిని. ఉదయము 8 గ 30 నిమిషములకు తిరుగుజేరితిమి. ఈ మృతకేవలములను అచ్చటి మాపిలలకు పూడ్చిపెట్టుట కిచ్చివేసితిమి. 8 హిందూశవములను పోలీసులే పూడ్చిపెట్టిరి. మొత్తమువీడ నేను 56 శవములు తిరుగిడికు గొనిపోతిని.

బిట్టిక మిగిలినవారిని రయిల్లే వైద్యుడు కొయిలుత్తూరుకు తీసికొనివెళ్లెను. నేను పోదనూరునుండి జనుకకు బయలుదేరకముందే వారిరయిలు బయలుపడలేక. నే నొక్కడను మాత్రమే పీనుగలను తిరుగుతూ దెచ్చితిని.

ఈ ఖైదీలను సామానుల పెట్టెలో దీసికొని పోవలెనని టకు నాకేలాటి యవ్యంతరములును దొరలేదు. సామాన్యకంద ర్థములలో నేను సబ్ మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువుల ప్రకారము ప్రవర్తించవలెను. గత సెప్టెంబరు మాసములో నన్ను తిరుగుతూ మార్చినపుడు, నేరస్థులను రయిల్లో కేలాగున బంపుచున్నారని నేను విచారించితిని వీరిని ప్రయాణికుల సామానుల పెట్టెలలో పెక్కించుచున్నారని. 60 నుండి 100 మందివరకును, ఒక్కొక్క పర్యాయము 120 మంది కూడ ఒక పెట్టెలో నికీ త్రోయబడుచు ర ని స్టేషన్ మాట్లకు, ఇతర రయిలు ఉద్యోగియులు నాకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఈ పెట్టెలు సామాన్యముగ నెం 1711 రు పెట్టెను బోలియుండును. మొదటిసారి నేను 100 మందిని బర్లా రికి ఇట్టి పెట్టెలో పెక్కించి తీసికొని వెళ్లియుంటిని. బయలుదేరకముందు వారికి తిరుగులో దాహము ఇయ్యబడెను. తరువాత పోదనూరులో తిరిగి త్రాగుటకు నీళ్లు నిప్పించబడెను. వారేమి మొప్పెట్టుకొనలేదు. వారు తనిని జెండ్లి యుండి, సురక్షితముగ బర్లా రి చేరిరి. మేముప్పుడు మెయలు బండిలో వెళ్లియుంటిమి. ఇట్టి సామానుల పెట్టెలలో నేను 45 నుండి 117 మందివరకు అప్పుడప్పుడు పెక్కించుకొని వెళ్లేవాడను. బర్లా రి చేరేలోగా వీరి కన్నులను బిట్టచేసివేసి కాదు.

మిడిల్ సెక్సు పటాలములో పండ్లెంచుకన్నములు నేను బ్యాండు మనుష్యునిగ నుంటిని. 1918 వ సంవత్సరములో నేను పోలీసు ఉద్యోగమునందు ప్రవేశించితిని. నాకు మౌళికము తెలియదు, గాని నేను తిమ్మిములో మాట్లాడవలెను. హెడ్ కాన్స్టేబుల్ మాపిలలు త్రాగుటకు నీళ్లు కుచ్చుచున్నారని నాతో చెప్పెను. అంతకుముందు స్టేషనులో మాపిలలు దాహమగుచున్నది, త్రాగుటకు నీళ్లు కావలెనని కేకలు బెట్టిట్లు నాతో ఎవ్వరును చెప్పినవారుకాదు. పోదనూరు స్టేషనులో నాకు “సర్క్లె” (నీళ్లు) అనుపదము వివరణలేదు. నేరస్థుల నోటినుండి ఈమాట నాకు వివరణలేదు. నేనెన్నడును ఇట్టి పెట్టెలలో పెక్కి ప్రయాణము చేయలేదు.

పోదనూరులో నేను ఆ పెట్టెలను పులుల తెరిచినప్పుడు కైదీలందరు పరుండియుండిరి. కొందరు కుప్పలు కుప్పలుగ బడియుండిరి. కొందరు ఒకరివైన ఇంకొకరు బరుండి యుండిరి. తిరుగులో వారిని బండికి ఎక్కించినప్పుడు వారు పర్యాసము పెట్టుకొని కూర్చుండిరి. కొందరు పెట్టె కానుకొని కూర్చుండిరి. అందరు ఒక్కచోట గుంపుగా ఉండలేదు. ఇందు పెట్టెలలో 89 మందియు, ఇంకొక పెట్టెలో 84 మందియు ఉండిరి. ఇట్టి పెట్టెలో ఒకసారి నేను 120 మందిని ఎక్కించి బర్లా రికి తీసికొనిపోయి యుంటిని. పోదనూరులో వారికి వీలనీళ్లు నియ్యలేదని ప్రశ్నించుచుండగా నే నెవ్వరిని వివరణలేదు. నాతో గూడ వచ్చిన పోలీసులు నాడురు.

మరియొకరెంటివార్త

తిరుగు, నవంబరు 29;— రయిలులో మాపిల నేరస్థులకు ప్రాణాపవృత్తులు గలుగుటను గురించి విచారించుటకు నియమించబడిన విచారణ సంఘము వారు తిరుగు రయిలు స్టేషను ప్రయాణికుల

గతంలో నిన్ను మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు సమావేశమైరి. ఎ. ఆర్. శాస్త్రి, ఐ. సి. యస్, సి. బి. ఇ. గారు, మాయి డిజిటల్ (మంకడరావు) గారు, మంజీ రామయ్యగారు కమిటీ సభ్యులు. ఈ విచారణను గురించి ప్రజలకు ప్రకటించలేదు. కాన ప్రజల విశేషముగ రాలేదు. మలబారునందు పనిచేయు చున్న యస్. ఐ. ఆర్. ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు రీవుగారును, తిరువనంతి బల్లారికి మామలా కేరణులను వీసికొనిపోయిన సజ్జంటు అంధ్రాసుగారును, తిరువారు, ఎడమలము కట్టిపురం స్టేషనుమాస్టరును వి చా రిం చ బ డి రి. వి చా రణ సాయంత్రము 7 గంటలవరకును జరిగెను. కర్నూలు హౌస్ మే జి. ఐ. సి. యస్. బి. ఈవస్సు. ఐ. సి. యస్. గారును కూడ విచారణకు హాజరయ్యిందలవలనవారు విచారణ ముగిసిన తర్వాత ఐ. సి. శాస్త్రిగారు, కర్నూలు హౌస్ మే, ఈవస్సుగారు కలిగొంటు బయలుదేరిరి. ఈ దినము విచారణ ఒలకొట్టగా జరుగును. పోలీసులు, వైగానుండు స్టేషను మాస్టర్లందరూ అచ్చట విచారించబడుదురు.

కమిటీవారు మామిలాలు మృతి నొందిన

పెట్టెను పరీక్షించుట

కల్లికోట, నవంబరు 29: నిన్న రాత్రి 7-30 నిమిషములకు కమిటీసభ్యులు నెం 1711 రు పెట్టెను పరీక్షించిరి. ఆ పెట్టెలోనే మామిలాలు మృతిచొందిరి. అచ్చట ప్లాటుఫారముమీద చీరి యుండినవారు రందర పెట్టెలో ప్రవేశించి పరీక్షించవచ్చు నని శాస్త్రిగారు చెప్పిరి. ఈ దురదృష్టపు సామానులపెట్టె, గొన్ని మరణములకు కలుగజేసినపెట్టె మదరాసు డిక్షిణమహారాష్ట్రపు శైల్వీ కంపెనీవారిది.

ఈ పెట్టె చాల పెద్దది. ఇందులో మూడుభాగములు గలవు. కొయ్యమీద నాలుగిది ఇనుపకప్పులు ఒక భాగము నుండి మరియొక భాగమున వేరుచేయును. ప్రతిభాగమున ప్రశ్నా-తలపులు గలవు. తలపులు పరిమాణము ఒకటిగా నుండును. ఈ తలపులు ఉపరిభాగము లోపలివైపున తెల్ల నల్లబడియుండును. ఈ మధ్యరంధ్రములలో క్లి నశనరి పేనాను నులభముగా ముచ్చచ్చును గాని ఇటీవల రంగుపూసిండువలన, రంధ్రము లన్నియు పూడిపోయినవి. నిజపరిస్థితులను కనుగొనుటకు కొందరిని లోపలపెట్టి తలపులు మూయబడెను. వారు తలపులు బయటవారిలో నులభముగ మూట్టడవచ్చును. బయటి వారి మాటలు లోపల వివబడును. బండికి 80 అడుగుల దూరములో మంజీ రామయ్యగారు సాధారణస్వరముతో కొన్నిమాటల నుచ్చరించిరి. పెట్టెలోపల నున్న మనుష్యు డొక డిమాటలను గులభముగ విని ప్రత్యక్షతర మియ్య గలిగెను. ప్రతిపెట్టెలోను 40 మందిని సుఖముగ నెక్కించుటకు వీలున్నట్లు కమిటీ సభ్యులు తీర్మానించినగాన మొత్తముమీద మూడుగంటలలో 120 మందిని ఎక్కించి యుండవచ్చును. సజ్జంటు అంధ్రాసు సాక్ష్యము ప్రకారము 100 మంది మామిలా నేరణులను మూత్రమే వారు బల్లారికి వీసికొని పోవుచుండిరి. బయట ఒక దీపము వెల్లికొనెవల, ఆ వెలుతురు తలపువ్యా రా పెట్టెలోపలికి ప్రవేశించగలవో యనివారు సాధించిరి. పెట్టెలోపలివారు వెలుతురు కిరణములను వెలుతురు చుక్కల ను చూడగలిగిరి. తిరువారు విచారణ ముగిసినపిమ్మట కమిటీ వారు ఓలకొడుకు ఈదినము మెయిలులో నెక్కి వెళ్లెదరు అచ్చట నుండి కొయ్యబుత్తానుకు వెళ్లుదురు.

ఎక్కోళు స్టేషన్ మాస్టరు.

కల్లికోట, నవంబరు 29: యల్. యస్. పనమేశ్వరయ్యగారు రిట్లు సాక్ష్యము చెప్పిరి.

నెం 77 రు రయిలు అయోధ్యగముమీద వెల్లిసప్పుకు స్టేషన్ ఎడ్వోకేట్ స్టేషనులో నుండిన. మామిలా నేరణుల పెట్టెను గురించి క విప్లవమే తెలియదు. ఆదినము వనూలు కాబడిన కొక్కపు నందిని గార్డుకిచ్చిచేయుటకు నేను వెల్లితిని. టిక్కెట్లు నియ్యగడికి ఎదురుగ అందరుగార్డు పెట్టె నిలిచియుండెను. ఆ మామిలా నేరణుల పెట్టెలోనుండి నాకేలాటి కేకలు వివబడ లేదు. ప్రధానగార్డు పెట్టెకు వెల్లిటప్పుకుగూడ నీ నీ పెట్టెను వాటిపోలేను నాకేలాటిధ్వని వివబడలేదు. ప్లాటుఫారము మీద ఈ మామిలా నేరణుల నెం బ డి చెల్లె లో లీను తెవ్వరును నాకు గానబడలేదు. నా కేలాటింత అనుపడ లేదు. అజపులు నల్లైన నే నావైపు వెల్లి యుండక దప్పుదు. స్టేషనులో నే నొక్కడనే గార్డుపెట్టెకువెల్లి తిరిగివచ్చునపుడు గూడ నాకేమి కేకలువివబడలేదు. కేకలు ఉండినయెడల, నేను వినియుండును. నాపోర్టుకుడ ఏమినినలేదు. 83 వాలాబాపరా తులు రిమడి ప్లాటుఫారముమీద నిలిచియుండిరి. వారిలో నొకడు కమిషనులేని సైన్యాధికారి.

కుట్టిపురం స్టేషన్ మాస్టరు

యస్. ఆర్. శేషయ్యగారు రిట్లు సాక్ష్యము చెప్పిరి:— నెం 77 రు రయిలు వెల్లిసప్పుకు నేను స్టేషనులో పని చేయుచుంటిని. గార్డుపెట్టె వెనుక ఒక ప్రమాణికుల సామానుబండి తగిలించి యుండబడెను. నేను పోలీసులనుగూడ లేదు. నేను గార్డుపెట్టెకు నడువలేదు. నేను రయిల్లను మార్పు కలసికచ్చెను గాన ప్లాటుఫారములోనకు వెల్లితిని. నేను ఈ సామానులపెట్టె వెంబడి వెల్లివను, నాకేలాటికేకలు వివబడ లేదు. స్టేషన్ ఉద్యోగముల కవ్వరికిగాని అజపులు వివరాలేదు. రయిలు యథాప్రకారముగ రెండు నిమిషములనే పచ్చట ఆగాను. నేనాదినము చాల అవసరముగ పనిచేయుచుంటిని. నా కేమి అజపులు వివబడలేదు.

పాలిపురం స్టేషన్ మాస్టరు

పి. వి. వెంకటేశ్వరయ్యగారు రిట్లు పలికిరి:— 19-వ తేదీన నెం 77 రు రయిలు నా స్టేషనుమీదుగ వెల్లిసప్పుకు నేను స్టేషనులో నుండిన. నేరణులబండి యొకటి రయిలుకు తగిలించబడినట్లు నాకు తెలియలేదు. ఈవిషయము మరుసటిఉదయము నాకు తెలిసెను. టిక్కెట్లగడికి ఎదురుగ రెం డవరగతి ప్రయాణికులపెట్టెనిలిచెను. నాకేమి కేకలువివబడలే దు. రయిలు ఆలపుయ్య వచ్చిచదువలన అచ్చట రెండు నిమిష ములనపు మాత్రము ఆగును.

రిజిస్ట్రార్ పోలీసు గోపాల నాయరు

19 వ తేదీన మామిలా నేరణులలోగూడ నేను వెల్లియుం టిని. ఎడక్కొలంలో మే మెవ్వరును రయిలునుండి దిగలేదు. మామిలా కేకలు మాకు వివబడుటకు వీలుపడును. పోలీసులూకు మాకేమిఅరపులు వివబడలేదు. పోలీసులూకు ఖైదీలు నీళ్లు గా వలయునని అజచిరి. మేరుందజము క్రిందికి దిగితిమి. చావబోవు చున్నట్లు వారు యొక్కొనలేదు. నేనంతట సజ్జంటుకు ఈవిష యమునుగురించిచెప్పగా, ఇచ్చట నీళ్లుచిమ్మటదుర్భము అని ఆతి డనెను. పోలీసులూకు స్టేషనులో నీళ్లునిచ్చెనమని మేము మామిలా నే రణులలో దిప్పితిమి. రయిలు పోలీసులూకు స్టేషన్ చేరిన కొంతసేపటికి వారు నీళ్లు గావలెనని గోరి గాన అప్పుడు కాలము చాలక పో యెను. అంతకుపూర్వము నేనెన్నడు నేనీళ్లులను రయిల్లో దీ సికొనిపోలేదు. పోలీసులూకు బయటివా తెవ్వరును వచ్చి మా మిలా నేరణులలో నంభాపించలేదు. నాకు అంగైయభాషాభాష యలేదు. నేను తమిళభాషలో సాల్వెంటులో మాట్లాడేవాడను.

పోలీసు కేకవక్ నాయరు

నేను 19 వ తేదీన మామిలా నేరణులలోగూడ ప్రయాణ ము చేసియుంటిని. వారి కేక లేమి నాకు వివబడలేదు. పోలీసులూకు చేరగానే వారు త్రాగుటకు నీళ్లు నియ్యరలెనని గోరిరి. వారు దిగజగనడుగలేదు. నాకేమేమా మాట్లాడుచుండిరి. అందులో నీళ్లును గురించిన మాట యొకటి ప్లాటుఫారముమీద గలభానల్ల వారి పలుకులన్నియు నాకంతస్పష్టముగా వివబడలేదు. ఇంతకు పూర్వము నేను నేరణులను రైల్వలో దీసికొని పోయేవాడను. నా కవ్వరిపప్పుకు త్రాగుటకు నీళ్లు నడుగుచుండిరి. నేరణులలో గూడ నే నెన్నడును సామానులపెట్టెలో నెక్కి లేదు. పోలీసులూకు మామిలాకు నీళ్లు నియ్యలేదు.

పోలీసు కొంతూననాయరు

ఇతడు కేకవక్ నాయరు చెప్పిన విషయములనే తిరిగి చెప్పెను.

పోలీసు నారా శివరాజు నాయరు

పోలీసులూకు చేరకముందు మామిలాలు త్రాగుటకు నీళ్లు గావలెనని అజచిన కేకలు నాకు వివబడలేదు. పోలీసులూకు కూడ వారు సామాన్యముగ నీళ్లుగావలెననిగాని కేకలు చెల్లెలేను. నేనును, నామిత్రులునుగూడ నీళ్లుగాని, ఇంకేమిగాని పానము చేయలేదు. పోలీసులూకు అజపులు లేదు.

పోలీసు కృష్ణాంబు

తనకు మామిలాబండినుండి కొన్ని కేకలు వివబడ్డట్లు నుడి తెను. వారు హీనస్వరముతో అజయచుండిరి.

పోలీసు చావకానంబియారు

మిగిలినవారు చెప్పినలానే చెప్పెను.

లాన్సునాయర్ తిరువేంగడం పిళ్లగారు

నవంబరు 19 వ తేదీన నేను ఎడ్వకులం స్టేషనులో నుం టిని. ఆదినము రయిలులో మామిలాలు వెల్లిచున్న విషయము నాకు తెలియలేదు. అచ్చట నాకేమి కేకలు వివరాలేదు. మాడు రోజులందటనే నా కీప్రమాదమును గురించి తెలిసినది. నేను తిరువారు తిరిగి వచ్చినపిమ్మట నాకు ఈసంగతి తెలిసినది.

83 వాలాబాపరా తులు యధావిధిమీదకు సాక్షి కన్నపుమనలి ఎడ్వకులం స్టేషనులో ఉన్నట్లును రయిలును కొనిచెట్టును, కేకలు వివబడట్టును చెప్పెను.

పల్లెటూరు స్టేషన్ మాస్టరు

పి. శారావతియ్యగారు రిట్లు చెప్పిరి:— ఈరయిలు వెల్లిసప్పుకు నవంబరు 19 వ తేదీన నేను స్టేషనులో నుండిన. నేనా సామానుల పెట్టెను జూచితినిగాని నాకేలాటి కేకలు వివబడలేదు. తిరిగి పీనుగులను వీసికొని వెల్లి టప్పుకు నాకీ విషయము తెలిసెను. ఏ రైలుకోసము "రైలు క్లయరు" అని అడుగగా, పోలీసులూకు స్టేషనుమాస్టరు నాకీవిషయ మును తెలిసెను. అతనులను తెచ్చిన ప్రత్యేకరయిలు ఎచ్చట నిలువకుండ వెల్లిను రయిల్లన్నియు పల్లెటూరుమాటా రెండు నిమిషములుమాత్ర ముగను. నేను కొక్కయూను సోదరు కిచ్చేటొం దరపనిమీద నుండినిగాన ఆ పెట్టెలోకి కలు ఉండెనో లేదో నేనుచెప్పలేను.

సల్వెంటుకుర్పు

ఇట్టి పెట్టెలలో నేను సుమారు 01 మాసలు నేరణుల ను వీసికొని వెల్లి యుండును. వారిని నేను కోయబుత్తూరుకు దీసికొని వెల్లితిని. సెప్టెంబరు 2 వ వారములో నేను 122 మందిని గొనిపోయితిని వారిందరిని ఒకపెట్టెలో నెక్కించితిని. వారి ని వీసికొనిపోవలయునని సబ్-మేజిస్ట్రేటు నా, కాళ్ళాపించెను. నేను వారికి పోలీసులు, ఒలకొడుకు స్టేషనులో నీళ్లు త్రాగు టకిచ్చితిని ఖైదీ తెవ్వరును ప్రయాణమువలనవలసిపోలేదు. వా రు సామాన్యముగ నీళ్లును అడుగుచుండిరిగాని కేకలు చెల్లెవా డగారు.

తిరువారు సబ్-మేజిస్ట్రేటు

పి. సి. శారావతియ్యగారు రిట్లు చెప్పిరి. మాదప్పుం గాయింటుమేజిస్ట్రేటు 200 ఖయిదీలను బంపుట తీర్మాటను చేయవలయునని నాకు తంతివార్తను బంపెను. సబ్ కలెయిటగో పోటులేదు, కోయబుత్తూరు పెంటలు రయిలుల వారు ఎవ్వరికి ప్రవేశము లేదన్నారు అని నేను ప్రత్యక్షతరమును తంతివార్తను జేసితిని. సానులైయు 8 గంటలకు 188 మంది సాక్షులు తిరువారుచేరిరి. పోలీసులు వీరికి తగినపెట్టెలకు కుదుర్చు నరకు. 100 మందికివారిని పెట్టెముంటి గలదని సల్వెంటువచ్చి నాతోచెప్పెను. నేను 100 మందికి భోజనము పెట్టించితిని. మరు సటిరోజు నేను కేవలము జూచితిని. ఇచ్చటివారుకేవలములను గుర్తింపజాలక పోయిరి. హిందువులుమాత్రము వారిచిహ్నముల ను బట్టి హిందువులని గుర్తించుడిరి. నేనెన్నడును మామిలా ఖై దీలు ఎక్కి పోయ్యెపెట్టెను పరిశీలింపలేదు. ఖయిదీలను పోలీసు లవరముచేసినపిమ్మట, నాకేలాటి బాధ్యతలేదు.

విచారణసంఘము శేఫులిగి సమావేశమగును

మైసూరు నుహరాబావారు కాశీకి వెళ్లుట

యనరాజుగారికి గోవపట్టము నిచ్చుటకు కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయము వా గొనరించు ప్రత్యేక పట్ట ప్రవాసభవనం దివ్యక్షతర నహించుటకు ఛాన్సలరు మైసూరు నుహరాబావారు మైసూరునుండి బయలుదేరి డిశంబరు 8 తేదీకి ప్రయాగకు వెల్లి 11 వ తేదీకి కాశీకి వెల్లిదురు. అవట 15 వ తేదీనకు నుండురు.

కరాచీలో ఆర్థికసంఘము విచారణ:— రెండవరోజున

ధాన్యము దిగువతినగ్నకుల స ఘమువారి పక్షమున నేటుమెను కాత్రిగారును గోభునుండి మర మే నేజరు కీర్తిగుగారును లూ యునుకంపెనీ యుద్యోగి కోనెలులాంకుగారును నాక్ష్యమిచ్చిరి. దేశములో నిర్బంధముకు వస్తువులకు మాత్ర మే గడు ల కా వలెను. యధాప్రసామానులమీద దిగువతినగ్న లుండగూడదు. ధాన్యముమీద పన్నుండగూడదు. అందువలన గోభునుపంట తగ్గును. మిల్లుసామానులమీద దిగువతినగ్నములను తీసివేయలె ను. స్వేచ్ఛా వ్యాపారములనుకుతి పన్నులకంటె నుంచిది. ఇంక దేశములవారు రక్షణ నేర్పించిన యిండియా కవనము తేదని కడకటి సాక్షి చెప్పెను.

వైటుసంఘ విచారణ:— 25 వ తేదీన తేదీనలో విచారణ

ప్రారంభమైనది. వారిలో లాకేనానద్ద లాంచిమీద రాల్లువివరి రిగాని ఎవరికిని డెప్పులు తగులలేదు. లాంచిదేసెను చేరగానే సం ఘమును బహిష్కరింపుడను కరపత్రములతో శ్రీలు వారి ఎదుట నిలచి కరపత్రములు వంచిపెట్టిరి.

బ్రిటిషుగయానాలోని భారతీయులు బ్రిటిషుగయానా నుండి తిరిగివచ్చుచున్న 483 మంది భారతీయులు గాంధేను స్తీమరులో బయలుదేరిరి. డిశంబరు 10వతేదీకి కలకత్తాకెచ్చెదరు.

వ్యవసాయ లేఖలు

చిత్తూరు వార్తలు

నవంబరు, 29:— సి. వి. రంగయ్య కేష్రిగారి వై రాబడిన కేసు 29 తేదీన జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వద్ద విచారణ జరిగినది 2 వేల ప్రజలు హాజరుండిరి. స్త్రీలు కూడ హాజరైరి. వకీళ్లందరు సమావేశమైరి. కేష్రిగారు వాదన చేయలేదు. ఫిర్యాదిపక్షమున 6 గురు సాక్షులు విచారించబడిరి. ఈ సాక్షులు నిమకు తృప్తిగా నుండవలయునని సాక్షునిచారణ నిమిత్తం పోలీసువారు వాయిదా కోరిరి. దీనివలన 8 తేదికి వాయిదాయుక్తబడెను. వాయిదా తప్ప సరము లేదని కేష్రిగారు డిక్లరి. విచారణ 3 గంటలకాలము జరిగెను. జూ మేజిస్ట్రేటు ఆల్లరి కేసుక నిశ్చయము గానఁడెరి. సాయం క్రము సభ జరిపి కొద్దిలో జరిగిన చర్యయంతయు జనసామాన్యమునకు డెలుపబడెను.—(ఒక విలేఖరినుండి)

కోటిపల్లి

కోటిపల్లి గ్రామంలో 28-11-21 తేదీన డిస్ట్రిక్టల్ కలెక్టరు సర్కిల్ యిన్ స్పెక్టరు, సబ్ డివిజన్ కలెక్టరు తహసిల్దారు రివిన్యూ యిన్ స్పెక్టరు మునగు కరణములు మున్నగు గవర్నమెంటు డిప్యూటీ కలెక్టరు విచ్చేసి మహారాజాశ్రీ ప్రాతూరి తిరుమలరావు పంతులుగారి యాధిపత్యమున సమావేశం గావించిరి. ఆ సభ యందు గ్రామస్థులెంతయులను సాక్షులక శ్రీ ఆనంద గజపతి గ్రంథాలయమునద్ద బ్రహ్మశ్రీ కడిరాల కామశాస్త్రిగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపబడిన అసహాయ వారుల సభను సుమారు 500 జనలు పోయి సభను జయప్రథముగాను అత్యుత్సాహము గాను జరిపిరి.

ఆ సభలో శ్రీయత గోదావరి సత్యవారాయణగారు (కీ.టి. గోవిందరాజుల అబ్బన్నగారును స్వరాజ్యమును గురించి అతివిపులముగా ముచ్చటించిరి. విదేశవస్త్ర దహనము గావించబడెను.—(ఒక విలేఖరినుండి)

వ్యాపలి

నవంబరు, 27:— ఈ నెల 27 వ తారీఖున సాయంకాలము 8 గంటలకు బా లా బి సింగిగారి యాజమాన్యముక్రింద అసహాయాద్యుల సభ సమావేశమయ్యెను. సభకులు వివిధ సభ నలంకరించిరి. గుంటూరువాస్తవ్యులు శ్రీమంత్ కోవెల శ్రీరంగ చార్యులుగారు విదేశవస్త్రములవలన గలుగుచున్న అనర్థమును మాధిపత్యమున ఉద్ధర వస్త్రముధరించి కేశోద్ధారకులుకండనియు న్యాయస్థానముల నెడి బాధభరిత్యులను బహిష్కరించి పంచాలు తీలమాలమున తొవల ఫయిలముచేసుకొందనియు పాఠశాలలను స్వచ్ఛించి బాతీయపాఠశాలలను నెలకొల్పి విద్యుత్ పూర్వోన్నత్యమును కలగజేయువనియు, మద్యపానము వాపుకొని షాహానా బాధలను నిర్మూలము గావించువనియు, చురమృదేయలకు గల్గిన భిలాభతునుగవర్నను స్వరలో పరిష్కరించుయత్నములు చేయు డనియు, కొరినాడేశమువారు స్వరాజ్యమును తెచ్చుకొనిన వృత్తాంతమును వుపసంహరించిరి.

అనంతము అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసముతోను జయ భ్వనలతోను కరతాలములతోను రాత్రి సుమారు 8 గంటలకు సభ అంత మొందెను.—(ఒక విలేఖరినుండి)

జగయ్యపేట

నవంబరు, 28:— మా గ్రామము ఇదివరకు స్వదేశ వస్త్ర ధారణయందు వెలకంజవేసిన మాట సత్యమే. కాని గోనుగుట్ట వెంకట సుబ్రహ్మణ్యంగారు మా గ్రామముందు శ్రమ యనక వెత్తు సభలచేసి, విదేశవస్త్రదహనము చేయించి చాలమందిని స్వదేశవస్త్ర దీక్షపరులను జేసినారు. ఇదివరకు మా గ్రామము నందు భయోత్పాతము యెక్కువగా యుండెను. సుబ్రహ్మణ్యంగారివలన అదికూడ చాలవరకు పోయింది.

అదియుంగాక ఇదిటికి గుంటూరు నాయకులలో అగ్ర గణ్యులగు శ్రీయత చీమత్తరి బసవయ్యగారు తమ సహచరిణి తో దయచేసిరి. ఇప్పటికి సుమారు శాలగుర్రోజాలనుండి సభలు జరుగుచున్నవి. పురుషులలో ఇదివరకే స్వదేశ వస్త్రధారణము యున్నదిగాని స్త్రీలలోలేదు. శ్రీయత చీమత్తరి సత్యవరమ్మగారి యుపన్యాసములవలన స్త్రీలలో కూడ యుద్యమము ప్రబలెను. దీనికిదృష్టాంతము మా గ్రామముందు ప్రతిసంవత్సరము జరుగు వసమారాధనకు స్త్రీలు చీమత్తరి దేవునికి పెట్టుకొని కట్టుకొనెడివారు. ఆ వసమారాధన ఇదట గురువారము నాడు జరిగెను. ఆ రోజున స్త్రీ పురుషులు అందరు స్వదేశవస్త్రములనే ధరించిరి. (ఒక విలేఖరినుండి)

బంగోలు

నవంబరు, 27:— 26-11-21 తేదీన బాతీయకళాశాల పునాధ్యాయులున్న అందరి విద్యార్థులున్న 9½ ఘంటలకు కొద్ది విధినుంచి బాతీయకీర్తనలు పాడుకొనుచు రైలుస్టేషను వద్దకు వున్నవ లక్ష్మీనారాయణ రావుగారి ధర్మపత్ని యగు వున్నవ లక్ష్మీ బాయమ్మగారి గౌరవార్థమై పిలుయకొని వచ్చుటకు వెళ్లి తిరిగి బాతీయకీర్తనలు పాడుకొనుచు భజనలు చేయుచు వారిని పిలుయకొని వచ్చిరి. ఆ రోజుననే సాయం కాలము 4 గంటలు మొదలుకొని 5½ ఘంటల వరకు కన్యకా అమ్మవారిదేవాలయమునద్ద స్త్రీలకుగాను ప్రత్యేక సభ గావించి, వుపసంహరించిరి.

తిరిగి 6 గంటలు మొదలుకొని రాత్రి 8 గంటలవరకు పురుషులకుగాను కొండమీద దేవాలయమునద్ద రెండవసభ ఏర్పాటు చేసిరి. ఈ సభకు కొంచె మించుమించుగా ఈ పుర వాస్తవ్యులందరు విచ్చేసిరి. వీరియొక్క వుపన్యాసము మిక్కిలి క్లాసునియ మైంది.—(ఒక విలేఖరినుండి)

వేటపాలెం

నవంబరు, 26:— శ్రీయత పున్నవ లక్ష్మీబాయమ్మగారు చిట్టాకీ కనకవల్లి తాయారమ్మగారు, శ్రీయత పోలిశెట్టి ఆది వారాయణగుప్తగారు 25-11-21 తేదీ కుక వారం మా వేటపాలెం గ్రామమునకు కాల్ గెనుప్రచారముమీద చీరాలనుంచి దయ చేసివారు సాయంత్రం 3 గంటలకు స్త్రీలకు ప్రత్యేకసభలోను 6 గంటలకు గొల్లపూడివారి సత్రమునద్ద పురుషులకు ప్రత్యేక సభలోను స్వకాబ్యాంకుకరణ గురించి రాత్రిముల సుపయోగించబడినదనిన్ని, స్వదేశవస్త్రబహిష్కారమును గురించిన్ని స్వదేశవస్త్ర స్వీకరణావశ్యకతను గురించి, ప్రభుత్వోద్యోగ విస్తార యత్యవసరమనియు జనసామాన్యమున కర్మమగుటల తేటతెల్లముగా అత్యధ్యక్షమైన మృదుమనర వాగ్దోరణితో గంభీర వాస్తవమును గావించి సభాసదుల మనస్సుల నాకర్షించిరి. మన హిందూదేశ దౌర్భాగ్యస్థితిని ప్రజల నిర్జీవత్యమును, ప్రభుత్వము వారి నిరంతరభాదకారకపరిధను పంజాబు దురంతములను యింకావ వాగ్దోరణి 64 మామలాలమరణములను, గూర్చి శ్రీయత లక్ష్మీ బాయమ్మగారు సభ్యులకు విపులపరచినప్పుడు కన్నీరు కారని మనుజులారేను. సభలోనివా రందరు కదలక మెదలక నిశ్చేష్టులైరి. ఈ గ్రామములో నూతనవికాసము కన్పట్టుచున్నది. ఉపన్యాసాలక నేక సందేహముతో సభముగి పెను. (ఒక విలేఖరినుండి)

యూడికి

తాడిపత్రి తాలూకా యూడికి గ్రామమునందు త్రాగుడు నహించనసాధ్యముగా నున్నది. అనేక మైనటువంటి గొప్పసంసారములు యందుగల్గి నాశనమవుట కవకాశమైనది. ఇంకను అవకాశము గలూ బోవుచున్నది. ఈ కారణములను బట్టి కొందరు అసహాయవారుల దీనిని మాన్పుటకు ఎక్కువ ప్రయత్నములు చేయుట ఉద్ద్యోగములు సహించలేక అనేక ఆటంకములు కలుగజేయుచున్నారు. సురాపానమును నిషేధించినవారిని, మరియొక అసహాయవాదిని పోలీసువారు న్యాయస్థానముక్రింద చార్జీ చేయించి యున్నారు. ఈ నెల 28-వ తేదీ విచారణ జరిగి యిదిటికి రు. 50.00 వంతున జూర్జున విధించిరి. మిగిలిన కేసులను డిసెంబరు నెల 5 వ తేదీ వాయిదా వేసెనున్నారు. 12 గంటలనుండి కేసు విచారణ తీసుకొనువరకు కాలము వృధాచేయుటకు బాతీయ సభుకాగ్యదర్శిగారు కాశ్యే వెదనారాయణరావు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిషయమును విదేశవస్త్రబహిష్కారమును గూర్చి విపులముగా 4 గంటలకాలము కొద్దుకు 50 గజములమాత్రములో పేరు ముక్కును సాహెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద వుపసంహరించిన తరువాత కొన్ని విదేశవస్త్రములు, వస్త్రపులు కల్పించెను.

విచారణ మేజిస్ట్రేటుగారు మొదలిడినతోడనే పౌరులు విచారణ వివరముగాను లోకల్ ప్రవేశించుచుండగా సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి సహాయైన సబ్ యిన్ స్పెక్టరుగారు విచారణ కాలములో హాజరుండకూడ దని నిర్బంధపెట్టివారు.

కర్నూలు

నవంబరు, 27:— మా కర్నూలు మండలమునుండి అహమ్మదాబాదులో జరుగబోవు దేశీయసహజనసభకు ఈ క్రింద వివరింపబడినవారందరును ప్రతినిధులుగా నంకిరింపబడిరి.

- (1) మేడం వెంకయ్యశేట్టి, (2) బి. వారాయణమూర్తి, (3) కందాళ వెంకటరత్నం, (4) నూరి వెంకటసుబ్బయ్య, (5) కసిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి, (6) తువ్వ గోవిందరెడ్డి, (2) ధారం వెంకటేశ్వరరావు, (౮) పూర్తి వెంకటసుబ్బారావు, (౯)

సయ్య మొహిద్దీన్ సాబ్, (10) హుస్సేన్ అబ్దుల్ హక్, (11) కామగారి రామచంద్రరావు, (12) ఆత్మకూరు కృష్ణారావు, (13) పాలిమెర కేమయ్య, (14) పేలాల లక్ష్మయ్య, (15) గుంటూరు నాసింహారావు, (16) స్వయంపాతల శ్రీరామమూర్తి, (17) చక్రవర్తుల రంగాచార్యులు, (18) నల్లూర్ చక్రవర్తుల (19) రంగాచార్యులు, (20) నంద్యాల రంగాచార్యులు, (21) పాణ్యం రామచంద్రయ్యగారు.

మా కర్నూలు పురమున గతనెల 20 వ తేదీన తీర్మానింపబడిన కళాచి తీర్మానములో నాడు సంతకములు చేసిన 1100 మంది గాక యిటీవల మరల 500 మంది తీర్మానమునకు అంగీకారమును తెలుపుచు సంతకములు చేసిరి. ఈ నెల 17-వ తేదీన గద్దలూరులో ప్రజలు మహాత్మాని గలహా ప్రకారము చార్జులు గావించి, భజనలు చేసిరి. (ఒక విలేఖరినుండి)

కోనూరు

23-11-21 తేదీన కోనూరు గ్రామములో బాతీయమర్చి రామదండువారు స్వరాజ్యభజనలతో గాంధీపటమును బట్టుకొని ఊరేగింపు ఉత్సవములను జరిపిన మీదట గ్రామజనులందరును కలసి తమ గ్రామములో కాంగ్రెసుసంఘమును స్థాపించిరి. అనంతరం శ్రీయత వాగ్దోరణి సూరయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద మహాసభ జరిగించి ఆసభలో ఈక్రింది తీర్మానములు అందరును యొకగిక్రముగా ఆమోదించిరి.

ప్రతినిధిషియు విదేశవస్త్రములను, కల్లు సారాయి మొదలగు మత్తుపదార్థములను, బొత్తిగా విస్మరింప వలయును. సహాయనిరాకరణావలంబనమట్లు ఏమనిషియు ఏలాటి విషమ నీతులయందును, ఎట్టి దౌర్జన్యమును వహించ కూడదు. కరాచీ తీర్మానము ననుసరించి గ్రామోద్ద్యోగములను తమ పదవులను వదిలుకొనవలయును. అట్లుపదలుకొనిన గ్రామోద్ద్యోగముల విషయములోగాని, సమూహముమీద గ్రామములోకి వచ్చేవన్న మెంటు ఆఫీసురుల విషయములోగాని గ్రామములో నుండు చాకలి మంగలి వద్దొంగి మొదలగు గ్రామపనివార లెవ్వరును తమవృత్తిధర్మములను నెఱవేర్చుటలో ఎవ్వరనుగ సహాయమును చేయకూడదు. గ్రామములోనుండు చిల్లర అంగడివాం డైర్యును వారికి ఏటికన్నువేసవ విక్రయింప గూడదు. ఒక విలేఖరినుండి.

ఉరవకొండ

144 శక్తన్ ప్రయోగము : అరెస్టులు. 27-11-21 వ తేదీన కామనకట్టి మైజానములో మద్యపాన నిషేధమునుగూర్చి కొందరు అసహాయవారులు సభజరుపుచుండిరి. యిబారాదారుడు అరెస్టికి వచ్చి యిచ్చటిసభ జరుప కూడదనియు, ఇయ్యది కల్లుకు కాళమునకు పోవుటకు మార్గమనియు, మీ బోధలవలన త్రాగుబోతులు రానియు, అందువల్ల మాకు నష్టము కలుగుననియు, యాదినము కల్లు బొత్తిగ ఖర్చుకాలేదనియు జెప్పి మీ రికమీదట యిచ్చట హితబోధలు చేయ గూడదనియు, అలాగు చేసినయెడల మీకు ముప్పు వాటిల్లుననియు చెప్పి అసహాయవారులలో నొకరిని బలవంతముగా నచ్చట వండి వెళ్లమని త్రోసి తేనిపోని దౌర్జన్యములు చేసెను. కాని ప్రజలలో కాని, అసహాయవారులలో గాని యెంతమాత్రము దౌర్జన్యచలనము కలుగలేదు. అప్పటికి యిబారాదారుడు వెళ్లి పోయెను. మరుసటిదినము యి దే వి ధ ము గా ప్రజలకు హిత బోధ చేయ ముం డి రి. పోలీసువారు శ్రీయత బెల్లం రామదాసు నాయకుగారిని, ఘట్టు వెంకట రమణప్పగారిని, పేటూరు వారాయణ శాస్త్రిగార్లకు 144 శక్తను ప్రయోగించిరి. అందులో నొకరికి నోటీసు బాకీ చేయలేదు. కొంతసేపటికి యీ ముప్పుర అరెస్టు చేయబడిన పోలీసుస్టేషనుకు కొంపోబడిరి. అరెస్టుచేయుటకు కారణ మేమో తెలియదు. (ఒక విలేఖరినుండి)

ఏలూరు వార్తలు

బండవల్లి సభ నవంబరు 28:— మా పురపాలక సంఘమువారు బండవల్లి, ఎద్దులకు, గజములకు లై సెన్సు లేట్లు హెచ్చించినందున చాల కాలమునుండి అనేక అల్లెల, విన్నపములు గావించి, విసిగి, వేగ నాటగుడినములనుండి కట్టుకట్టి బండవల్లిలోంటు మనివేసిరి. ఏదిన మూడవనాడు బండితోలుకొని జీవించవలసినంతటి బీదవారగుటంచేసి కట్టునిలుపుకొనబాటున్నా మనియు, యంతగా మొగలిగుచున్న నేశ సేవకులమని చెప్పుకొను కొన్నియ్యగాని చేర్మొగుగాని యింతకుకు తగిన ప్రతిక్రియ చేసియుండలేదనియు, అటుల కష్టులను తగ్గించి తమకు సహాయము చేయబాలసిస్థితో కాన్ని

“కృష్ణానది యేలూరు తాలూకా చాళిపూరు గ్రామము లోని మానంటి ఆంజనేయులు గారు 7 అశుగుల డయా మెటరున్న, 2 అ, 3 ఆం లోనున్న 9ల బీడుతో చేసిన తొట్టి ఒకటి పుమారు 20 1/2 అఖరీయల దానిని బందరు నందలి శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకళాకాలన చానము చేసిరి.

గోదావరిజిల్లా సంఘము

రాజమహేంద్రవరములో 26-11-1921 వ తేదీన సమావేశమై గోదావరిజిల్లా కార్యదాసు కార్యనిర్వాహక సంఘము శ్రీయుత కేశవస్వామి కారురాజుగారి యధ్యక్షత క్రింద యాత్రాంధీ తీర్మానములు చేయబడినవి.

2. అఖిలభారత కార్యదాసు సంఘముయొక్క కార్య నిర్వాహకసంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించి గోదావరిజిల్లాలో ప్రతితాలూకా కార్యదాసుసంఘస్థానమున ఆ పట్టణములోనున్న ట్రేడప్రజలను జాతీయ విద్యకేసకు వెంటనే నమోదుచేయించి ఆ జాబితాను దిశంబరు 4తేదీకి గోదావరిజిల్లా కార్యదాసుసంఘ కార్యదర్శికి పంపవలెను.

3. ఈ దిగువ సంఘమువారు విద్యకేంద్రమునకు తగిన భవననిర్మాణము నగులయలను తయారుచేసి దిశంబరు 31 తేదీకి గోదావరిజిల్లా కార్యదాసు సంఘమువారికి చేరుకొని పంపవలెను.

1. కందుల వీరరాఘవస్వామియాయగారు 2. కేశవస్వామి కారురాజుగారు 3. బులుసు సాంబమూర్తిగారు 4. గాడిపల్లి మూలనారాయణశర్మగారు 5. యాద్రమిల్లి జగ్గన్న శాస్త్రిగారు.

4. గోదావరిజిల్లా మే. ట్రేడు ప్రాజెక్ట్ గారు 23-11-21 తేదీన సంఘమువారి క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడు 144 వ కేసును ప్రకాశము జారీచేయించి ప్రయోజించిన ఆర్డరు యీ సంఘము వారు చదువదలవలసి.

అఖిలభారత కార్యదాసు సంఘమువారియొక్క కానోన్ లింగున తీర్మానము ననుసరించి ఆంధ్రప్రదేశ్ జాతీయోపసంఘమువారు తాలూకాతాలూకాలోని పరిస్థితులను పరిశీలనచేయుట కొక సంఘమును యేర్పరచి తీర్మానము నట్ల భయభ్రాంతుడై జిల్లామేజిస్ట్రేటు వైద్యకేంద్రమునకు సమర్పించి సదరు ఆర్డరు ప్రకాశ్యంతిర్మానమును సంతృప్తముగా భంగకరమనియు, ఎవరైనను సెంటు ఉత్తరవులను ఆర్జీమించుటకు ప్రజలకు సలహా నివృత్తిపట్ల ప్రజాకాంతికి భంగము కలిగించుదుననియు కలుగ జేయుచున్నట్లు అనుభావురం శర్మగారు ఇన్స్పెక్టరు సముజాయిషీ కేవలము కల్పించుచును, ఎంత మౌనము విశ్వసించవలసి నది కాదనియు, రాజకీయాల ఆర్జీ కలిగిన నష్టముతో జానా మూలమునకు గాని, ఉద్యమమునకు గాని సంబంధములేదనియు, యీ సంఘమువారు ఆర్జీప్రాయపడుచున్నారు విషయ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జాతీయోపసంఘమువారు స్వాభావిక కానోన్ లింగున మును అనుబంధ నిబంధనకు తీర్మానించువరకు అనుభావురం రాజకీయ తాలూకాలోని సన్న ప్రజలను ప్రత్యేకముగా జోడించి యివ్వబడవచ్చును ఆ ఉత్తరవులను తీసుకొనిచ వద్దని యీ సంఘమువారు హెచ్చరించుచున్నారు.

6. తిరిగి యారాధ పితావునములో దిశంబరు 5 తేదీన ఒంటిగంటకు సమావేశము కావలెను.

ఈ క్రిందివారిలో 2, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 19 శేర్లకుల వారికిమాత్రమే ఉత్తరవులు అందింట్లు తెలియుచున్నది.

- 1 తొన్నలూర్ల వల్లభరాజు. 2 గోలేటి వెంకటచలము. 3 కూచిపూడి గవ్వరాజు. 4 కర్ణావెంకట్రావు 5 వెలివెల శంకరం. 6 మహ్మద్ వెంకటేశ్వర్లు. 7 నడిపల్లి సుబ్బరాజు. 8 మా లావామజీద్ సాహెబ్. అనుభావురం 9 బులుసు సాంబమూర్తి కాకినాడ. 10 జోన్నల రామచంద్రరావు. 11 వెన్నేటి సత్య నారాయణ. 12 యాద్రమిల్లి జగ్గన్న శాస్త్రి రామచంద్రపురం. 13 పులవర్తి సీతారామయ్య అనుభావురం. 14 టి. ప్రకాశం మదిరాసు. 15 టి. సుబ్బారావు రాజమండ్రి. 16 వెంకటవాడ వెంకటనగనంహను, బందరు. 17 కె. వి. ఆర్. స్వామి రాజమండ్రి. 18 పాలకోడేటి గురుమూర్తి. 19 గాడిపల్లి నూర్లు వాతావనిశర్మ పితావురం.

దేశవర్తి ఫిర్యాసఖ

ఈ సభ 26-11-21 తేదీన శ్రీయుత గారుపాటి అంజనేయ చౌదరిగారి అధ్యక్షత క్రింద దేశవర్తిలో జరిగినది. సభకు షుభము మాగుంటపేట తాలూకావాసులగు వర్తకులు, రహితులు, స్త్రీలు, మున్నగువారు వచ్చిరి. యతీయతములతో సభ ప్రారంభించబడినది. పిమ్మట అధ్యక్షులు తమ అధ్యక్షోపన్యాసము చేసిరి. శ్రీమతి దుర్వాసి సుబ్బరత్నగారు స్వదేశీనిహింపు యుగ్మరాజ్యావశ్యతను గూర్చియు సందర్భాచిత పద్యములను చదువుచు సభారంజనముగా ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట దేశవర్తివాడ లగిసింహము కోడలవరగా వద్ద, నివేదనలు వెంకట్రావు, కర్ల బాలెంబ్రహ్మసంధ్యారావు, అకునూరి వెంకట్రామయ్యగారు ప్రస్తుత స్థితినిగూర్చియు, దౌర్జన్యరాహిత్యమునుగూర్చియు, ప్రభుత్వోద్యోగియులు తమపదవులను విస్తరించవలయుననియు, గంభీర వినోదములను గావించిరి.

పిమ్మట ఫిర్యాసఖ యేర్పాటు చేయుచున్నది. శ్రీ యుగి చిలకానార్య వారాయణగారు అధ్యక్షులుగాను, పిమ్మటని సత్యనారాయణ, దోనేపూడి లక్ష్మయ్యగారు కార్యదర్శులుగాను నుండిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘముగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

వెలగ తీర్మానములు

అలీపోడరాదులు నడిపించుచును ప్రభుత్వోద్యోగులెల్లరు తమ పదవులను విస్తరించి మార్కెట్ కేయవలయునని తీర్మానములు అంగీకరించు లయ్యెను. జయజయ ధ్వనులతో సాయంకాలము 5 గంటలకు సభముగిరి.

ఇంతవరకు మా తాలూకాలో ఈ క్రింది గ్రామావ్యోగియులు తమ పదవులను విస్తరించినందులకు ఎంతయు వారి సభిసం దించుచున్నాము. 1 భీమంతునిగూడెం కరణంగారు 2 కోయ నుమిడి మునసలు కరణములు గ్రామకాకర్ల 3 పెదతాడేపల్లి కరణంగారు 4 పెనకనమెట్ల మునసలు కరణములు గ్రామకాకర్ల.

తాలూకాలోని గ్రామావ్యోగియులు కూడ తమ పదవులను భారతమాత అభ్యుదయమున నిమగ్నులై విస్తరించి సత్య సర్వాభ్యుదయ కృషిపట్ల తమ వశముయొక్కయు తమ దేశముయొక్కయు కీర్తి అచంద్రాక్షముగ స్థాపించెదరు గాక. (ఒకదెనిమిది)

శ్రీశ్రీయతాంధ్రప్రదేశ్ జాతీయోపసంఘమువారి సభ.

ఈ సభ గుంటూరుపురమున శ్రీకృష్ణావస్థిమహాలయంలో ఈ నెల 26 వ తేదీ 30వారం మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు సమావేశము కావడింది. అదిమాంధ్రప్రదేశ్ రాజమహేంద్రవరపురవాస్తవ్యులును, స్వసంఘోద్భూత కరణరము పాటు పశుమన్నట్టియు, అఖిలభారత జాతీయసంఘసభ్యులగు జు. రా. రా. శ్రీ కుమారు వెంకట్రామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. యు. రా. రా. శ్రీ మూర్తి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షత వహించిరి. పట్టాచు సత్యాగ్రహశ్రమవాసులగు శ్రీయుత కొండవర్తి పున్నయ్యగారును తరనుచరబృందమును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ దైవప్రతినిధులను విక్రీరి (కార్యముగ జరిపిరి. త. ప. శ్రీకృష్ణాశ్రమ అదిమాంధ్ర బాలికల సంఘముచే ప్రేక్షకులకు విక్రీరి అనందము కలుగజేయుచున్నది. గుడివాడ తాలూకా వల్లభరంవాస్తవ్యులు అదిమాంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యరా. శ్రీ ముగ్గురు వె. కయ్యగారిచే సభావర్ణన అధ్యక్షతవలతో నిండిన పద్యములు చదువబడినవి.

ఈ సభకు గోదావరి, కృష్ణ, నెల్లూరు, గుంటూరు వంటలమందలి వివిధప్రాంతములనుండి అదిమాంధ్ర ప్రతినిధులును, బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు, కమ్యువాలు, వెలసవారు మొదలగు అగ్రవర్ణములవారు సమావేశమై అదిమాంధ్రులతో బాటు

కలిసిమెలసి కూర్చుండి తమకుగల ప్రేమను వెల్లడింపుచుండిరి. అదిమాంధ్రుల సంఘోద్భూత కలయు, ఆర్థిక, సాంఘిక, నైతిక, విద్య, మతవిషయములగు ముఖ్యమైన తీర్మానములు చేయబడి సభకు తెల్లగిచ్చే ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినది. ఈ సభకు శ్రీయామినీపూర్ణలక్ష్మమ్మగారును, రాచపట్నము నుండి, మాణిక్యమ్మగారును, గుడివాడ నేవాసంఘమునుండి (అదిమాంధ్రులు) నువత్తి గాలమ్మగారును, అభిరత్న నాయకమ్మగారును మొదలగు శ్రీబృందము కూడ వచ్చియుండిరి. అదిమాంధ్రులకు ఉచితముగ భుజనకార్యము మద్రాస్ ప్రభుత్వ పోలిశెట్టి మానుచయ్య గుప్తగారును, నల్లపాటి మానుమంతరావుగారును, విక్రీరి సందర్శనములు. సాయంత్రం 7-80 గంటలకు వందన ములతోడను, కరతాభ్యుదయతోడను సభ జయపదము జరిగి ముగింపుచేయబడినది.

గుంటూరు మండల గ్రామావ్యోగియుల అవసర ము సభ:—నర్సారావుపేట పురమున 10.30 సం॥ దిశంబరునెల 3-వ తేదీ ఆదివారం వ్రదయం 10 గంటకు విక్రీరియా మిమోరియల్ హాలునందు సమావేశము కావడును. అనేకవిషయములను గురించి చర్చించి గ్రామావ్యోగియుల ముందుకర్తవ్యము నిర్ణయించుకొనుట ప్రస్తుతసమయమున ముఖ్యగమ్యమై యున్నది. కాన మండలములోని ప్రతి గ్రామముననన, కర్లం, ఆ. క. కర్లం, మనేగార్ సహా భేదముతక దయచేయప్రార్థించు. (తగిలించిన గ్రామముల అగ్రహంతుకర్లం, మునసలు, మనేగార్ల కర్లం సహా)

ముప్పాళ్ల:—మూగ్రామములో 23-11-21 తేదీన బాద్దన పల్లి వెంకటేశ్వరరామయ్యగారు కొమగరి పీఠరాఘవేంద్ర కర్ల గారు వచ్చి స్వరాజ్యరక్షణను గురించు ప్రస్తుతపుస్థితిగతులను గురించుచు మధ్యపాపని పేదలనుగురించుచు పంచాయితీ శాస్త్ర స్థాపనగురించుచు హిందూమతావ్యక్తమైన వాదనా నాతిసమ్మేళనము గురించు అగ్రవర్ణులపేదలను గురించు విభులముగ నుపన్యసించి కార్యదాసుసంఘము స్థాపనచేయించిరి. మూగ్రామములో నూటికి 90 మంది కర్లవస్త్రములు ధరించు వారున్నారు. 311 రాజులలోను 14 మగములలోను 36 చేస్త్రావున్నారు.

లగు హాకర్ల (3269) చెరుకువాడ వేంకటగారి యొద్ద దామోదీపుర వే 36 నరసింహారావు రచించినది. ఇది చుట్టతెల్లని చక్కని పద్యములు కీర్తనలు న నీకగాక తాళములతో నాకమాన్యుని జీవితము అనేకవిషయములతో రచించబడినది. దీనివెం 0-8-0 ముద్రము. 12 ప్రకు నాకసారి గోమయెడల, వెం 4.8.0. చాక్లీక క. ఈచెర్తి ఆంధ్రదేశమున వెల్లువొట్టె చెప్పబడినది. ఆమోదించబడినది. వలయువారు ఇట్లు వ్రాయుడు. దామోదీపుర వే 36 నరసింహారావు రాచేపల్లిగూడెము, కృష్ణాజిల్లా.

శరీరముల నభివృద్ధి పరచుచున్నది

ప్రపంచమునందు అంతటను క్యాకరు ఓట్లు శరీరము నభివృద్ధిపరచుటయందు ప్రధానమైనదిగా ఖ్యాతిజేసిరి. లక్షలకొలది శిశువులు క్రతీదినము ప్రాతఃకాలమునందు దీనిని వాడుచున్నారు. ఇంగ్లాండు, అమెరికాదేశములందు ఇది మామూలు ప్రాతఃకాలభోజనముగా నున్నది.

బలమునిచ్చునట్టి ఈ ఓటు ఆహారమునకు పెక్కుసంవర్సముల ఖ్యాతిగలదు. మాంసాహారము కంటెను రెండింతలు బలము నిచ్చును. క్రతీరిచ్చెనందును అవశ్యకముగా నుండవలసిన పదనారు వస్తువులు చేరియున్నవి.

ఒకమాసమువరకు క్యాకరు ఓట్లు ఆహారమును ప్రాతఃకాలమునందు వాడుడు. బిడ్డలు ఎంత పుష్టికలవారుగా పెరుగునది తెలియును. మీరును ఎంత పుష్టిగలవారయ్యెడిరో గమనింపుడు. ఇది మిక్కిలి రుచియైనదని కూడ మీరు గ్రహించవలెను. తగరపు డబ్బాలలో ప్యాకుచేయబడి పంకబడుచున్నది.

మద్రాసు, బాంబాయి, కలకత్తా, కరాచి, రంగూన్.

Quaker Oats

MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

మదాసు అండు సదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇంకావ్వలకు చేయబడినది)

ప్రకటన

సామానులమీద రైల్వే సుంకము సవరణ.

1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీ లగాయతు యీదిగువ కనబరచిన ప్రకారము వస్తు సామగ్రిమీద సుంకము రైల్వే బోర్డువారి కిత్తరపు ప్రకారము యమ్. యస్. యమ్. రైల్వేలో సవరణ చేయబడును.

ప్రస్తుత చార్జీలు — నూతన

తరగతి	పాచ్చుకలు.	తరగతి	పాచ్చుకలు.
1—	.333	1—	.38
2—	.500	2—	.42
3—	.666	3—	.58
4—	.833	4—	.62
5—	1.000	5—	.77
X—	1.500	6—	.83
		7—	.90
		8—	1.04
		9—	1.25
		10—	1.87

ప్రస్తుతము మొదటితరగతిలో నున్నటువంటి వస్తువులు తక్కువ ధరలుగల దగుటచే వానిపై సుంకము పాచ్చుచేయుటకు వీలులేనటువంటిన్ని వస్తువు లగు కంకర, ఎముకలు, ఎండుగడ్డి, ధాన్యములు, నున్నము, నున్నపురాళ్లు, తెలగపిండి చెక్కకాయ ధాన్యములు మున్నగునవి ఈ నూతన సంస్కరణముల ప్రకారము ఏర్పడిన మొదటి తరగతిలో చేర్చబడినవి.

2. ఈ రైల్వే ఎ. బి. సి. డి. పెట్టాల్సిన రేట్లులో ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము మార్పు బడును.

(1) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీ లగాయతు, ఎ. కట్టిలో యీదిగువ కనబర్చిన ప్రకారము తిరిగి మార్పులు చేయబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి.

.380	మొదటి 300 మైళ్లకు
.125—301	మొదలు 500 మైళ్లకు
.115—501	మొదలు 800 మైళ్లకు
.100—801	మైళ్లు అంతకు పైన

(II) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు బి. కట్టి కొట్టివేయబడును. యీదిగువ వివరించిన బి. కట్టి వస్తు సామగ్రిని కొట్టివరకు ఎ. కట్టిలోనికిని, మరికొంత సి. కట్టిలోనికి మార్చబడును.

దానికి తిరిగి బి. కట్టి అని పేరు పెట్టబడును.

ప్రస్తుతి బి. కట్టి

- (1) ఇంటివాసములు
- (2) చెక్కినదూలములు, చెక్కినిదూలములు
- (3) పెంకులు
- (4) ఇటికలు

క్రాల్పినయిలుకలు
మునుకలహారము
గునుము, లేక ఉక్కు
రేకారము

ఈ వస్తువు లన్నియు ఎ. కట్టిలోనికి బ్రాన్స్ ఫర్ చేయబడును.

- (9) వెదుళ్లు
- (10) వెదురు ముక్కలు
- (11) చెల్లు తురుకలు

(III) ప్రస్తుతము జరుగుచున్నటువంటి సి. కట్టి (1921 సి. నంబరు 1 తారీఖునుండి బి. కట్టి అని పిలువబడును)

ఈ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము సంస్కరింపబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి

.30—	మొదటి 50 మైళ్లు
.20—51	మొదలు 200 మైళ్లు
.17—201	మొదలు 300 మైళ్లు
.13—301	మొదలు 400 మైళ్లు
.10—401	మొదలు పైన

(IV) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీ లగాయతు డి. కట్టిలో నున్నటువంటి మాంగినీను లోహమునకు యమ్. యస్. యమ్. రైల్వే లోకల్ బుకింగులో తిరిగి యీ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము చేయబడును.

మణుగు 1 కి ఒక మైలునకు దమ్మిడి సైడింగు స్కేల్

.38)	50 మైళ్లలోపున
.300	100 డిల్
.250	150 డిల్
.200	200 డిల్
.166	250 డిల్
.143	300 డిల్
.125	400 డిల్
.115	400 మైళ్లు పైగా

ఇవి ఎగుమతి దిగుమతులలో నిలిచి వరకు లకు లోనైనవి.

(3) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు పెన్సిల్ చార్జీలు యీ దిగువ ప్రకారము వేయబడును.

(I) మదరాసునుండి పంపు క్రతిరవాణాకును మణుగునకు 12 పైసలు వంతునను, పైసలు వంతునను, చార్జీ చేయబడును.

మిలర్ గేజి సెక్షనులో మూత్రము గుంట కల్లునుండి హిందూపురము వరకు చార్జీ వేరను. ఇందులో గుంతకల్లు మూత్రము చేరదు మిలర్ గేజి సెక్షనులో గుంతకల్లునుండి హిందూపురము వరకు మణుగునకు 8 పైసలు వంతునను 4 పైసలు వంతునను చార్జీ చేయబడును.

(II) సరాసరిగా బుక్కించేయబడునట్టి గుంతకల్లు, హిందూపురము సెక్షనులో మణుగునకు 8 పైసలువంతున జనుంచేయబడును. గుంతకల్లు హిందూపురము సెక్షనులో ఒకతేదీ వరకు మణుగునకు 4 పైసలు కొత్తవ వసులుచేయబడును.

నాల్గు చుట్టులైయిద ఇక్కడన్న కొన్ని తక్కువరేట్లు ఎక్కివచ్చేయబడునట్లు కొట్టివేయబడును. డిశంబరు మొదటి తేదీనుండియు జరుగు మార్పులు ఇవివరగా అక్టోబరు 20 మొదటి తేదీని ప్రకటనములవ్వరా తెలుపబడెను. ఆంధ్రులసూర్తి తెలియకొనువారు సేవ్ నూపురులకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనినచో తెలుసుకొనగలరు.

(4) వైకెప్పిన మార్పు లన్నియు 1922-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ మొదటి తేదీ నుండియు అచరణ లోనికి వచ్చును. అవి అన్నియు సూచ్య

ఈ వస్తువుల సి. కట్టిలోనికి బ్రాన్స్ ఫర్ అగును. దీనినే 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీనుండి బి. కట్టి అని వాడుక లోనికి తెత్తును.

టారిఫ్ క్రొత్త పుస్తకములో తెలుపబడును. అది కొలదికాలములోనే ప్రచురింపబడును.

అవి ఈ రైల్వేస్టేషనుల కన్నిటికిని పంపబడును. వలయువారు స్టేషను మాస్టరు సహాయముతో గాని చీఫ్ గూడు క్లాక్కుల సహాయముతో గాని తెలిసికొనవచ్చును. లేకున్నచో జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసుకు వ్రాసుకొనిన 0-4-0 అకౌలకు ఒక పుస్తకము బడయగలరు.

(5) ఈ విషయమై యింగ్లండు మైన సొగ తులకు తెలుసుకొనవలసి యున్నచో మద్రాస్ స్క్రెటర్ స్టేషనులోని జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజర్ ఆఫీసులో నున్న రేటు సూచికా బుక్ డెంటుగారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును.

మహాత్మా గాంధీగారి ఆరోగ్యసాధనము. ఆరోగ్యవంశములు, చికిత్సలు అను 23 విషయములను బట్టెన తెలియ వ్రాయబడినది. వెల రూ. 0.8.0 లు స్వరాజ్యగితములు: పాడిన బహు అనందమున ఉత్సాహమున కలగజేయును. వెల రూ. 0.8.0 లు. స్వరాజ్యమేళరణ్యము వెల ,, 0.8.0 లు. ప్రాంతవస్వరాజ్యము వెల ,, 0.10.0 లు. వ్యాపారుల బహిరంగ కమిషను ఇచ్చెదము. గిరి బ్రదర్సు, స్టేషనర్సు, ట్రిప్లికేరు - మదరాసు.

ఒంటిమిట్ట రఘువీరశతకము: — అంభోవాజ్య యంబున నీశతకమునకు చరకాలమునుండియు బ్రాహ్మణియు న్నున నేటివఱకు నిది యచ్చుపడకయండుట భాషకొక కొఱు తగినదెను. ఆకొఱుత దీర్చినందుకు శ్రీ కనుపర్తి మార్కండేయ శర్మగారు మాకృతజ్ఞతకు బాతులనుటకు సంహేయ లేదు.

పండితులకందరకు నీశతకము పేరు బాగుగఁ దెలిసియుండుటకు గారణ మీ గ్రంథకర్త రామాభ్యుదయ కావ్యనిర్మాత యగు అయ్యలరాజు రామభద్రునికుఁ దిశామహుఁడు. రామభద్రుఁడు కృష్ణరాయల చరమందశయయండిన వాఁడును రామరాజభూషణుని తలదన్నినవాఁడును. ఈతఁడు తనతాతనుగుఱించి యిట్లు అభిమాన పూర్వముగఁ జెప్పియున్నాడు. “శ్రీమదొంటి పెట్టె రఘువీర శతక నిర్మాణకర్త జగదేకభ్రాతృ ధుర్యాయ్యల రాజు తప్పదు మనీషిపర్వతాభి ధానపాత్ర.”

ఈశతకమునందు ౧౦౮ పద్యములు గలవు. కాని తంజావూరు పుస్తకాలమునుండున్న ప్రతిలో నింకను నూలుపద్యములు కలవని తెలియుచున్నది. ఆపద్యములనుగూడఁ దెప్పించి ద్వితీయ శతకమున నచ్చువేసెయిడల బాగుండునని శర్మగారిని హెచ్చరించుచున్నాము.

శతకమునందే పద్యము విసికొన్నను భక్తిరసములో నిండి యున్నను, వీరవైష్ణవమార్గము ననుసరించి విష్ణుస్తుతిజేయబడినది.

కావ్యమునఁ జూచినయెడల మూడవ నాల్గవతరపు గావ్యములలో జేరునే గాని ఆంధ్రకంఠె వైతరకులలోఁ జేరదు. లక్షణావళిములును పెక్కును గానవచ్చుచున్నవి. కాని భక్తిరసమే ప్రధానమైన కావ్యమునందు నవి యుంచదగినలోపములు కావని మేము జేసికొనెదమన్నట్లుచేయు. ఒంటిమిట్ట రఘువీరశతకము అయ్యలరాజు శ్రీపురాణిక మహాకవి ప్రణీతము. ప్రకాశకము కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారు, కీర్తహక్ మద్రాస్. వెల 0.1.0.

వచ్చునానాది బిల్లా కాంక్షాన్ని గ్రంథము: — ఈ గ్రంథము 5-12-21-వ తేదీ సోమవారమునాన మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కొత్తయిలో సమావేశమగును. కొన్ని ముఖ్యవిషయములు ఆలోచించ వలసియున్నది గనుక గవ్యతెలుగు తప్పక దయచేయ ప్రార్థింతులు.

తాలూకా సంఘముల కార్యదర్శులు ఖాళీఅయిన స్థానములను వెంటనే భర్తీ చేయించి క్రొత్త సభ్యులు కూడ సభకు హాజరుగట్లు చూడవలెను — దండు నారాయణరాజు, కార్యదర్శి.

గోదావరిజిల్లా రాజ్ లో తాలూకా వసంతవాడ పులి నిండి గ్రామ మునము నంబూరి జగ్గరాజుగారు కార్యగమ తీర్మాన ప్రకారము తరుమునము పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

రాష్ట్రీయ నైస్యములు

అనిబెజంటమ్మగారి ఉపనామము.

కల్లికోట, నవంబరు 28-న రాష్ట్రీయ నైస్యము. డా॥ జి. బాక్సను గారి అధ్యక్షత క్రింద నేటి ఉపనామ అనిబెజంటమ్మగారు పరీక్ష వదిలినపు అవకాశములలో అధికారాధికారతలకు భారతీయులకు విరోధియనులకు విద్యాధుల కనేకులకు రాష్ట్రీయ నైస్యములను నిర్వహించి ఆతిథిగృహము నుపసాదించెను.

భారతదేశములో రాష్ట్రీయ నైస్యముల నేర్పడుచు కదియే ప్రథమ తరుణము. సమస్త రాష్ట్రీయ నైస్యమును మలబారు మండలములో మొట్టమొదట నేర్పడుచున్నది. ఒక ప్రాంతపును నైస్యాధికారికాగానే మనము సంతోషపడరాదు. భారతీయులకై నైస్యాధికారుల కను ఇచ్చుటకు ఒక ప్రత్యేక కళాకాలను భారతదేశములో స్థాపించవలయును. అసలము స్వయం కృషితో దేశమును రక్షించవలయును. భారతదేశములో నగుపాలకుల బాధ్యతను పౌరులు గ్రహించి వారు, ఆంగ్లపతాకములకు మర్యాదను కాపాడుటకు భారతీయుల నేతలు విరోధిపానుపా నగ్రామమునందు తన ప్రాణముల నర్పించిరి. ఈ పతాకమును మనముకాద గడిచి తీరవలయును.

యుద్ధమునకు పూర్వము ఆంగ్ల దేశములోకూడ రాష్ట్రీయ యంత్రక సంస్కరములుండెను. చహంగ్రామ ప్రాంతమున జరిగిన వివాదాన్ని తాంతులమును మన మెన్నటికిని మఱువజాలము. భారతదేశము అట్టి వివాదాలను అంగీకరించదు. ఆంగ్ల పాశ్చాత్యమును కాపాడాలి. భారతదేశము లత్యంతాచారములో యుద్ధమునకు అత్యంత సక్రియములైన ఆంగ్ల పాశ్చాత్యమును కాపాడవలయును.

ఇప్పుడు ప్రతికళాకాలలో విద్యార్థులు నైస్యమును జూచుచున్నారని, ఆంగ్ల దేశములో ఇప్పుడునున్న పాతలకు ఈ రాష్ట్రీయ నైస్యములలో చేరుదురు. మనముకూడ మనదేశములో నట్టి పద్ధతిని అమలించవలెను. దేశములోని ఆంగ్లములు నైస్యములో చేరవలసినవైనను, ఆంగ్ల దేశమునది విద్యాధికులందరు "ప్రైవేటు" నైస్యములకే జరిగిరి. దేశమున కపాయము వచ్చినపుడు, గొప్ప తనమును తెక్కుచేయరాదు. నైస్యపటాలములు తక్షణమే వీక్షించవలెను. ప్రభుత్వముకు మమారుడు గనికూతీవానికమారుని ప్రక్కంచేరి యుద్ధముచేయ సాగెను. ఆంగ్ల దేశము గంధిని సంపాదించుటకు చేసిన యుద్ధములను తనము చేయగూడదా?

ఆఫ్ఘనిస్తానునకు భారత దేశమునకు సంధి కుదిరినది ఇప్పుడు ఆఫ్ఘనిస్తానునకు భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ లంఛనము వర్తింపజేసెను. దీనిని గురించి మనము సంతోషపడవచ్చును. ఆఫ్ఘనిస్తానునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముల రావచ్చును.

క్రైస్తవతమునకు 1000 ఏండ్ల ముందు భారతదేశము చాల గొప్పదేశముగా నుండెను. భారతదేశములు, నాకలు ప్రపంచ చందంతటను దిరుగుచుండెను.

రాష్ట్రీయ నైస్యమునగా భారతదేశము, కాలిబంట్లు మాత్రమే గాదు. వైమానిక నాకాదళము లుండవలయును. మలబారు మండలమునది ప్రజలు నెర్రాగుల సంతతివారు. నేను మలబారును గురించిన పురాణములను, గాథలను పఠించు చుంటిని. మొదటి బామరా 1025 వ సంవత్సరములో రాజ్యము చేయుటకు ప్రాంతించెను. వారిసంతతి వా కటుపిమ్మట అనేకమంది రాజ్యముచేసిరి. వారు గొప్ప నైస్యములను నడపిరి. అప్పటి రాష్ట్రీయ నైస్యాధికారుల కార్యము, క్రింది సామర్థ్యములు మెప్పుడు వడసెను. ఒక నాయకుని శ్రీ ముగ్గురు అనుచుపాటులైన మాపికాలను ఎదిరించి నెలగూర్చిన కథనము భావక మున్నది. అట్టి నాకీమణులు దేశరక్షణమునకు తగిన ధీరులు. కేవలము నైస్యముగా నుండుటకు కొలదిగండి మాత్రము ఇష్టపడవచ్చును గాని రాష్ట్రీయ నైస్యములలో 28 గోళాల భాగ చాలును. ఇప్పుటి కేవలపాను మండలములో ననేకమంది రాష్ట్రీయ నైస్యములలో చేరవారి వినుటకు నేను సంతోష పడుచున్నాను.

మాపికాల విప్లవముకొక్క ఫలితముగ అనేకమంది పసిపిల్లలను, శ్రీలంక గిరిజ కన్యకులను మనము కందారజనువులము. ఈ సభ కరుణించిన తల్లిదండ్రులందరు తమ పుత్రులను రాష్ట్రీయ నైస్యములో చేరవలసివట్టుగా గోరవలయును. మలబారు మండలమునందలి యువకులు భారతదేశమునందంతటను ప్రతిభానున రాష్ట్రీయ నైస్యములలో చేరవట్టు క్రింది సంపాదించవలయును. అని అనిబెజంటమ్మగారు రుపన్యసించిరి.

బొంబాయి స్వదేశీ స్వర్గు నం. 40, 41, 42, రత్నబహుగోడ్డు, బార్జిటాను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికులు, రగ్గులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పాతళ్లు, చిత్రాదలు, త్రేత్రాదలు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిరి బిళ్లకానూలు, ఇతర వాటిలో నూలు కళలులు, కోటు, వారపుళ్లు, మొదలగు మాదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇవన ట్రంకులు, అశీను కువచా మర్మ కళలులు, వైన జనుకొను వివిధ మాడ అనేక గింమిలను వైకము పెట్టు కాన్ నాను కేసులు, బ్రీపుసంకులు అంగవస్త్రాలు, ధోగగులు మొదలగునవి పలువిధమాదిరిలలో మా యొద్దగలవు. అగునది అనేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నివటించు చాలను. సిద్ధముగా వ్రాసులో నున్నవి.

సులహుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నాతన ప్రాంతీని తెలుచియున్నాము. పెంకుకూరు, కంచి, కాకి, మధుర, నేలం, మలబారు, ఆవామదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పుణా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియూ హిందూ దేశమునకు యుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంత గురు తగినట్లు ప్రపంచాగించునట్లు పెండ్లి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న ప్రపంచాగించున తగిన సరిగె పట్టు నూలు జువెలీ రకములను నిప్పించి, వ్రాసు చేసేయున్నాము. భరన్న సరసముగా వుండును.

మద్రాసు అందు నదరక మరాలా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

ఇండ్లందులో ఇంకొన్నింటిని చేయబడినది. నోటీసు (3151)

1921 సం॥ నవంబరు నెల మొదటి తేదినండి ఈ రైల్వేకు సంబంధించిన బ్రాడ్ గేజ్, మిటర్ గేజ్ మినుగా బోవుబండ్ల రాకపోకలందు మార్పులు చేయబడును. ఈ క్రింది మార్పులను ముఖ్యముగా గమనించవలెను.

బ్రాడ్ గేజ్ నెం 2 రు లోకలకత్తా మద్రాసు మెయిలు బండి పగలు 10 గం 25 నిమిషములకు బదులు 9 గం 15 నిమిషములకు మద్రాసు చేరును.

నెం బి 59 రు లోకలు ప్యానెంజరు బండి రాయపురమునుండి ఉదయము 5 గం 40 నిమిషములకు బయలుదేరి గుమ్మడిపూడి 7 గం 42 నిమిషములకు చేరును.

నెం బి 60 రు లోకలు ప్యానెంజరు బండి గుమ్మడిపూడినుండి ఉదయం 5 గం 6 నిమిషములకు బయలుదేరి క్రస్తులము మాదిరియే రాయపురము 9 గం 40 నిమిషములకు చేరును.

నెం. బి. 65 రు లోకల్ ప్యానెంజరు బండి బీచినుండి సాయంత్రము 5 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి పొన్నేరి రాత్రి 7 గం 5 నిమిషములకు చేరి అచ్చుబనే ఆగును.

నెం. బి. 66 రు లోకల్ ప్యానెంజరు బండి పొన్నేరినుండి రాత్రి 7 గం 10 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయపురము 8 గం 50 నిమిషములకు చేరును.

నెం. 15, 16 రుల పెంకుకూరు ప్యానెంజరు బండ్లు తిన్నసూరు స్టేషనువద్ద ఆగును. మిటరుగేజ్

నెం. 2 రు హాన్ మెయిలుబండి మాయగొండ ల జుహూరు స్టేషనులవద్ద ఆగును.

నెం 1 రు అస్ మెయిలుబండి అలండిస్టేషను వద్ద ఆనడు.

(హుగ్లి లొండ స్టేషనులకు మధ్య బోవుచున్న నెం 24, 27 రుల మిక్సెడ్ బ్రెయినులు రద్దు చేయబడును.)

(హట్ గినుండి బయలుదేరు నెం 63 రు మిక్సెడ్ బండి గడగ ఉదయం 8 గం 20 నిమిషములకు చేరును. అందుకు సంబంధించిన నెం 49 రు బండి ఉదయం 8 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి హుబి పగలు 10 గం 48 నిమిషములకు చేరును.)

ప్రస్తుతము ద్రోణాచలమునుండి సాయంత్రము 4 గం 45 నిమిషము బయలుదేరుచున్నట్టి నెం 50 రు ఎ మిక్సెడ్ బండియు, కర్నూలు నుండి రాత్రి 8 గంటలకు బయలుదేరుచున్నట్టి నెం 48 రు ఎ మిక్సెడ్ బండియు రద్దు చేయబడును.

“గొప్ప మార్పు”

ఆయుధశాసనమును యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిమనుజుడును తై నెన్న లేకయే సాధారణ మయిన కత్తులు స్వరక్షణార్థము గించుకొనవచ్చును అట్టి కత్తి చేతికత్తుయందు ఇనుద్రబడి బహు అందముగాను చేతికి తేలిక గాను ఉండుట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడి స్వతః “కత్తి కత్తులు” అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఒకటి తెప్పించి మాచియెడల దాని ప్రయోజనము మీకే తెలియగలదు. కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరునామావారును వ్రాసిన దొరకగలవు. కొలదిమాత్రమే గలవు ననుక త్వరపడి ప్రాయము. పెద్దకత్తి కత్తు 1-3 రూ 5-8-0; చిన్నకత్తి కత్తు 1-3 5-8-0 డెడను కత్తులు కొనువారికి ఒక కత్తు ఉచితముగా నీయబడును. మలయనారు అద్దంకోసమే ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు గా ప పకలెను. పోస్టేజీ మయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును. మాతం శెట్టి కృష్ణారావు, (3079) బెజవాడ.

సంపూర్ణ రామాయము (ప్రమా)

ఇది నాటిక సమామలవారి ప్రదర్శనమున కనుక మలయగ నుండుటలు ఒక్కరాత్రి కరిపావునట్లు అద్భుతమైన కీర్తనలతో రకవంతమైన పద్యములతో బహుచక్కగా జి. కోటిశ్వరావు గారిచే వ్రాయబడినది. చదివితీరవలెను. వెల రు. 1-4-0. ఈ నెలఖర్చుగా అర్ధ రిప్పవారికి మౌర్యము రు. 1-0-0. పోస్టేజీ రు. 0-6-0. శ్రీ కన్యకామ్మవారి పాటలు వెల రు 0-5-0. పోస్టేజీ రు 0-5-0. ఇంకా కైక్కుల గం 2 గోళములు వివరములను గలవు. నా స్వ గ్రంథములు ప్రతి 1-3 అణా ఖరీదు. (1) అంతాగమ్యుత్తు, (2) రైలుచిత్రం, (3) బోగం చేరు, (4) అడంగల మచ్చట్లు, (5) ఆదీపాకు, (6) మగ పోయేకు, (7) కలివార్త, (8) కళ్యాణమధురం, (9) ధనమ-ట్టి దైకము, (10) పదుమనెండ్లము, ముసలీమగడు, (11) కన్న, (12) కథల కామరాజు. పోలిశెట్టి రామయ్య, శ్రీ సీతారామాంజనేయకంపెనీ, బజారు, బెజవాడ. అమ్మనా నున్నది త్వరలో సిద్ధమగును

1922 సం॥ స్వదేశీ క్యాలెండరు

మహాత్మా గాంధీ, తే 10 లకు

పటములు అందులో కలవు. కొలది క్యాలెండరులు మాత్రమే మాదిరిపబడుచున్నది గాన అడ్డుకుల 2 అణాలు పంపి, ముందుగ రిజిస్టరు చేసుకొనవలెను.

వెల ప్యాకింగు పోస్టేజీ సహా 12 అణాలు మేయరకం కస్తూరి, గోరొజనం, ఈ పుస్తకపుస్తకరూపం ధరసహాయముగ దొరకు

తంలివిలాసం - క్రిమ్ రాజ్ అండ్ కో, కోలాకూర్ 256, వై నాబూర్ రోడ్, మదరా

(2412)

The image is a high-contrast, black and white scan of a document page, likely a newspaper or magazine. The page is heavily degraded with noise and artifacts, making the content mostly illegible. A large, dark, irregular shape dominates the center, which appears to be a photograph or a large graphic. The word "DAILY" is visible in the center, and "MAY 1944" is visible in the bottom right corner. The overall appearance is that of a very old, poorly preserved document.

శ్రీకృష్ణ తాత్పర్య వ్యాఖ్య.

అంకశ్చైవ లింగశ్చైవ కావ్యలిప్తః
 క్షయశ్చైవ క్షయశ్చైవ క్షయశ్చైవ క్షయశ్చైవ

పదయా-మేటకు రి అర్గి పాఠశాల రి అర్గి రి అర్గి
 పదయా-మేటకు రి అర్గి పాఠశాల రి అర్గి రి అర్గి

విశ్వకర్మ కృతయిత్యు.

లోగో మల్టిప్లయిబల్ బాయిలర్స్,
స్ట్రెయిన్డ్, 60 హార్టెండ్, 100 హార్టెండ్,
120 హార్టెండ్, 150 హార్టెండ్, 200 హార్టెండ్.

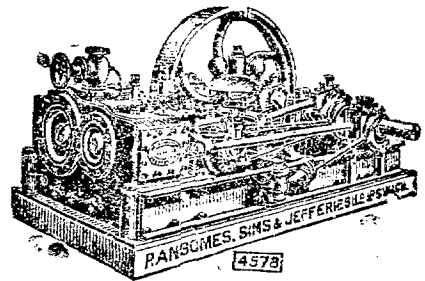

100 పాముల కంటెనెంట్లు.
100 పాముల (పెన్-ఆఫ్) పాముల సమస్య.

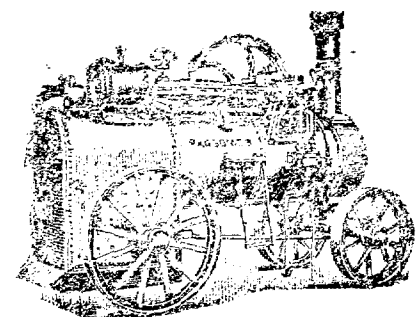
ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సర్లయి చేయుదుము.
మాది జన్మింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
మాది (మెషినింగు మెషినరీ
మాది స్పిన్నింగు మెషినరీ
మాది వీవింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల ట్రీకు ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల ట్రీకు రాయిలర్లు
కోలర్ ఫ్లవర్ మిల్లింగు మెషినరీ
మానె మిల్లు మెషినరీ
మంబుగడ్డచేయు మెషినరీ [నాలుగు
రక్కు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
గార్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కోరముట్లు
రకన నూనె మరుగు అబ్రుల్ ఎంజిన్లు
ట్రెక్ ట్రెలింగు (స్టాప్) కోరముట్లు
మూల మర్కమాపు కోరముట్లు
లు సాప్టింగు, కట్టింగులు, పెడెప్రెస్సు
టో బరన్ అందు కాస్త వరన్ పుల్లీలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

స్వాగ్తే జైస్వాగ్తే కాంపాండు
'హిందూస్థాని' ఎంజినీయరు.

(కానీ మహాత్మా మొనసంది పోటో తీయబడినది,
ఇంకాలో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

హాస్యీడు కాంపౌండు ఎంజినీరు.

పోర్టుబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సింగిల్ గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 320 పౌనులు గలవి.
కాంపాండు— హౌ, బో, ప్రెసుర్ సింగిల్.
స్టీము ప్రెసురు 160 పౌనులు గలవి.

జెజువాడ (శ్రీష్టాజిల్లా)లో యందు ఇంగ్లీషు పూర్వ ఇంపీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తిచరు గారైన
మా నేపర్ బావనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

అశ్వతాంజనండిపో. } 109, ప్రెరి రోడ్డు, బాంబాయి,
6. తంబు శైలి వీధి, మదరాసు.